

KESKENY ÚT

A Károlyi Gáspár Teológiai és Missziói Intézet lapja 2001. IV. évfolyam, 21. szám

MIÉRT KELLETT JÉZUS
KRISZTUSNAK
MEGSZÜLETNIE?

LELTÁR MIATT ZÁRVAJ

EGYHÁZSZEMLÉLETÜNK
REFORMÁCIÓJA

PURITÁN ROMÁNC

SZTÁRAJ MIHÁLY

REFORMÁCIÓ KONFERENCIA

ISTEN LELKE NEM MUNKÁL
IGELLENES DOLGOKAT

REFORMÁCIÓ
OROSZORSZÁGBAN ÉS
UKRAJNÁBAN

SZATMÁRNÉMETI

RAVA

MIT JELENT A KERESZTYÉN
OKTATÁS?

TEOLÓGUS DIÁKOK VALLÁSOS
ÉLETE

A KGTMI DIÁKJAINAK
SZOLGÁLATÁRÓL

KESKENY ÚT

Károlyi Gáspár Teológiai és Missziói Intézet
1074 Budapest, Rákóczi út 78.
Tel.: 322-9317
E-mail: kgtmi@axelero.hu

Károlyi Gáspár Teológiai és Missziói Intézet címe:

1074 Budapest, Kertész u. 1.
Tel.: 322-412-558
E-mail: kgtmi@axelero.hu
www.reformatus.org

Miért kellett Jézus Krisztusnak megszületnie?

Ilyenkor, december vége felé, amikor a világ lázas készülődéssel tekint a „szeretet ünnepére” vajon megfogalmazódik-e egyesekben a kérdés: miért kellett Jézus Krisztusnak megszületnie? Milyen csodálatos kegyelem az, ha valaki eljut oda, hogy felteszi ezt a kérdést magának. Milyen nagy dolog, ha érdeklődni kezd e nagy titok után, és őszinte választ szeretne kapni. Az ige ugyanis nem hagy kétséget afelől, hogy ez titok: „Nagy a kegyességnek titka: az Isten megjelent testben.” (1Tim 3:16) Még csodálatosabb azonban, ha igazi választ is talál erre a kérdésre. Válaszunkban három oldalról fogjuk e kérdést megközelíteni: először a világban levő változásokat szemlélve, másodszor az Isten ígéjének kijelentéseire figyelve és harmadszor szem előtt tartva személyes életünk legnagyobb szükségét.

1. Krisztus születése által megváltozott a világ

Bár úgy tűnik, hogy Jézus eljövetelének nem az volt az elsődleges célja, hogy az akkori világot megváltoztassa, mégis el kell mondanunk, mindazok számára, akik gúnyos közönnyel szemlélik Jézus születésének tényét, hogy ez az esemény megváltoztatta a világot és a világ történelmét. Igen, itt most a Jézus által hozott mozgalom hatásaira gondolunk, amely megváltoztatta a társadalmat. Megváltoztatta a nők helyzetét a társadalomban. Értékesítette a gyerekeket, akiket helyenként a Moloknak vagy a Baáknak áldoztak. Rómában a családapának joga volt eldobni gyermekét, ha nem akarta felnevelni és köztudott tény, hogy az ókori Spártában csak a legkiválóbbak maradhattak életben. Heródes gyermekmészárlásáról már a Bibliából értesülünk. Az öregek élete is értelmet nyert, és a rabszolgák emberséges bánásmódban, majd később szabadságban részesülhettek. A szegények szervezett módon való megsegítése is Krisztus születésének köszönhető. Az első karitatív szervezetek, árvaházak mind keresztyének által lettek alapítva. Az első kórházalapítások a niceai zsinat (Kr.u. 325) döntései során váltak lehetségessé. Az első keresztyén kórház megalapítását Cézareai Bazilnak tulajdonítják Kr.u. 350 körül. Az első nyugati kórház pedig Jeromos egyik tanítványához vezethető vissza, aki Kr.u. 400 körül építette meg kórházát Rómában. Kifogynánk a helyből, ha folytatnánk, és a keresztyénségnek a művészetekre gyakorolt hatásáról kellene szólnunk. A tudományok területén pedig Galileo és Kopernikusz a római katolikus egyház és nem a keresztyénség ellen tiltakoztak. Minden tudományágban felmutatható az újjászületett keresztyének hozzájárulása, de most nem szólhatunk róluk külön. Hadd említsünk azonban egy pár nevet: Newton, Kepler, Boyle, Faraday, Cuvier, Pascal és a listát folytathatnánk.

Bizony cáfolhatatlan tény: ha Jézus nem született volna meg, nem egy ilyen világban élnénk.

2. Krisztusban Isten betöltötte ígéreteit és megváltotta az Ő népét

Ahhoz, hogy megértsük, miért kellett az Úr Jézusnak megszületnie, Isten ígéjére kell hagyatkoznunk, és az okot az örökkévalóságban kell keresnünk. A Szentháromság Isten ugyanis már az örökkévalóságban szövetségben erősítette meg, hogy egy népet megtart, megtisztít bűneiből és üdvözít. Ezt a népet az Atya elrendeli, a Fiú megváltja és a Szent Lélek Isten elhívja. Ezt nevezzük a kegyelmi szövetségnek, mert ez Isten kegyelméről beszél. Ez a szövetség nyilvánult meg a Nőével (1Móz 9:9-17), Ábrahámval (1Móz 15), Mózeszel (2Móz 24:5,6), Dáviddal (2Sám 17) kötött szövetségekben, és ugyanez teljeseedik be abban az új szövetségben, amely Krisztus vére által pecsételtetett meg (Jer 31:31; 1Kor 11:23).

(folytatás a 2. oldalon)

Miért kellett Jézus Krisztusnak megszületnie? (folytatás az 1. oldalról)

Ezt a szövetséget számos ígérettel erősítette meg az Úr az ószövetség ideje alatt (Ézs 9:6; 11:1,2; 42:1-8; 53; Zsolt 22; Zak 9:9.). Mit ígért Isten? Azt, hogy eljön majd az a tökéletes Megváltó, aki magára veszi népének bűneit és elszenvedi Isten igazságos büntetését, hogy ezáltal, az Atya haragját kiengesztelje, és népének az örök életet, s az Atyával való közösséget megszerezze. Jézus születése, élete, halála és feltámadása pedig ezt igazolták. Ő, a tökéletes jött el ebbe a bűnös világba, felvette az emberi természetet, betöltötte Isten tökéletes törvényét, élve egy büntetlen életet, és elhordozta Isten örökkévaló haragját a bűn ellen a kereszten. Feltámadásával pedig megpecsételte azt a tényt, hogy az Atya elfogadta az áldozatát, és Ő, az örökkévaló Fiú legyőzte a halált.

3. Krisztus születése által változhat meg a te életed is

Mit ér az, ha beszélünk a világ megváltozásáról, mit ér az, ha meglátjuk, hogy Isten csodálatos ígéretei hogyan teljesedtek be, ha a te életed, kedves olvasó, nem változik meg. Márpedig Krisztus születésének a te szempontodból ez az igazi jelentősége, hogy számodra is van remény és neked is megváltozhat az életed. Itt most nem egy kis változásról beszélek, egy szép karácsonyi hangulatról, hanem egy ugyanolyan hatalmas eseményről, mint a Krisztus születése:

egy csodáról. Ezt a csodát a Szentírás újjászületésnek nevezi (Jn 3:17), és ez valójában nem más, mint a te új lelki születésed. Úgy is mondhatnánk Krisztus most a te szívedben születik meg. Hogyan történhet ez meg? „*Higgy az Úr Jézusban és üdvözülj*”. Hidd el, hogy Ő érted is megszületett, hogy Ő érted is betöltötte azt az isteni törvényt, amelyet te soha még csak meg sem közelítettél, és helyetted is elszenvedte a kereszten azt a büntetést, amelyet te érdemeltél volna.

Látod-e így az Úr Jézust, aki a menny dicsőségét érted is elhagyta és a jászol porával cserélte fel; látod-e így Őt, aki királyi hatalmát elrejtve; üldözötté és megvetetté lett, látod-e így Őt, mint a te egyedüli szabadítót? Mert Ő bár megvetett, mégis a király, bár megaláztatott, mégis a megdicsőült, bár szolgált mégis uralkodik az univerzum fölött örökkévaló Úrként: a te Uraként is.

Ha a Szentlélek Isten megnyitotta szemed és felismerted a te Uradat, Jézust, akkor csak azt teheted, amit Mária is tett, amikor megtudta a hírt, hogy Ő hordozza Megváltót: dicsőítsd és magasztald Őt. Ha nem ezt teszed, ne áltasd magad, mert semmi közöd hozzá.

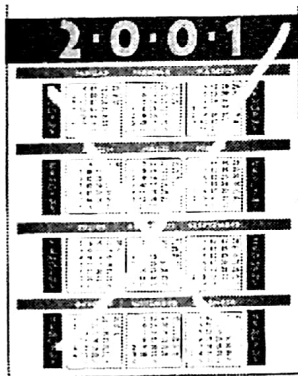
Ó, bárcsak meglátnád, hogy Krisztus érted is megszületett!

Bagoly Gyula

Leltár miatt zárva...

avagy mi értelme van az év végi számadásnak a hívő ember életében?

Először is úgy gondolom, hogy ez az év végi „leltár” nem csak a hívő ember számára hasznos, hanem a hitetlen

ember számára is. Ezzel az elmúlt évvel ugyanis minden hitetlen ember közelebb került Isten elkövetkezendő haragjához, amelyről Keresztelő János is beszélt a farizeusoknak (Mt 3:7). Mert minden eltelt nappal, minden eltelt évvel közelebb kerülünk ahhoz az utolsó évhez, utolsó naphoz, amelyet nem fog követni még egy év, vagy

még egy nap, vagy még egy perc, hanem Isten ítélete és az örökkévalóság – Isten örökké tartó ítélete, haragja. Mert, hogy lesz egy utolsó nap, az biztos. S ha ezt csak én állítanám, akkor nyugodtan legyinthetnél rá, de ezt Isten mondja, akiben nincsen hazugság. „*Mivelhogy rendelt egy napot, melyen megírté majd a föld kerekességét igazságban egy férfiu által, kit arra rendelt, bizonyosságot tévén mindenkinek az által, hogy feltámasztá őt halottaiból.*” (ApCsel 17:31) „*Vagy azt gondold, óh ember, ...hogy te elkerülöd az Istennek ítéletét?*” (Róma 2:3) Te hogyan nézel eléje ennek a napnak, kedves olvasó? Mibe veted a te bizalmadat? Hogyan fogsz megszabadulni Isten elközelítő ítélete alól? 365 nap állt a rendelkezésedre, hogy Istenhez fordulj, hogy Krisztushoz menekülj, aki egyedül képes megmenteni téged az örök kárhozattól. Kihasználta-e az

időt? „*Avagy megveted az Ő jóságának, elnézésének és hosszútűrésének gazdagságát, nem tudván, hogy az Istennek jósága téged megtérésre indít?*” (Róma 2:4) Az elmúlt 365 nap Isten jóságát, elnézését és hosszútűrését hirdette és megtérésre indított. Ha nem tértél meg, azt jelenti, hogy megvetetted Istennek eme jóságát. De úgy gondold, hogy ez mindig így lesz, hogy ezt vég nélkül folytathatod, hogy Isten hosszútűrése soha nem fog a végéhez érni? Ha ez így lenne, akkor a Szentírás nem beszélne egy utolsó napról, de beszél, és illet mond arról a napról: „*Jaj ez a nap! Bizony közel van az Úrnak napja, és mint a pusztítás, úgy jön el a Mindenhatótól.... Bizony nagy az Úrnak napja és igen rettenetes! Ki állhatja ki azt?*” (Jóel 1:15; 2:11) A Jelenések könyvében pedig ugyanezt a napot „az Ő haragjának ama nagy napja”-ként emlegeti János, és végül felteszi a kérdést: „*ki állhat meg?*” (Jel 6:17). Meg fogsz-e tudni állni kedves olvasó?

Másodszor szölok azokhoz, akik az Isten ingyen kegyelméből újjászülettek és igazságot nyertek Isten előtt Krisztusért. Azokhoz, akik egyedül Krisztusba vetik minden bizalmukat. Mi értelme van az év végi számadásnak, leltárnak?

1. Hálaadásra indít: Isten jóságáért, gondviseléséért, hogy kirendelte a mindennapi eledelt. Hálaadásra a Szentírásért, az alkalmakért, amikor hallgathattad Isten igéjét, és együtt lehettél a testvérekkel. Hálaadásra tanácsáért a nehéz döntéseidben, vigasztalásáért a szomorúság napjaiban, bátorításáért a csüggedéseidben, erejéért a próbákban, türelméért a bukásaiddal szemben, bocsánatáért a bűneidért, dorgálásáért az elbizakodottságodban. Hálaadásra az újra kezdés lehetőségéért. Hálaadásra az örök hazáért, Krisztusért, aki elment helyet készíteni számunkra.

(folytatás a 3. oldalon)

(folytatás a 2. oldalról)

2. Önvizsgálatra indít: S ha önvizsgálatról beszélünk, akkor bűnbánatról is beszélünk, mert ha őszintén megvizsgálod magad, akkor a bánkódás nem maradhat távol tőled. Az önvizsgálatnál együtt jár a bűnbánat is. Minden önvizsgálatnak a célja a bűnbánat és az eredmény is ugyanaz kell, hogy legyen. Kihasználád-e jól az elmúlt esztendőt? Mivel töltötted el az időt, amit Istentől kaptál, és amivel el is Istennek kell számolnod? Mit valósítottál meg abból, amit ennek az évnak az elején eltervezte? Eleget tettél-e Jézus missziós parancsának? Emlékezzél arra, hogy lesz egy végső számadás is. Ez az év végi számadás abban segíthet, hogy ama végsőre felkészüljél.

3. Buzgóságra indít: Ne álljunk meg a bánkódásnál, hanem kötelezzük el jobban magunkat az Úr mellett a következő évre nézve. Legyünk készen arra a napra, amely úgy jön el, „mint éjjeli tolvaj” (2Pét 3:10). És gondoljunk arra, hogy a mi cselekedeteink is meg lesznek ítélve az Úr előtt, a nyilvánvalók és a titkosak is, a jók és a rosszak is, ahogyan ezt a prédikátor mondja: „mert minden cselekedetet az Isten ítéletre előhoz, minden titkos dologgal, akár jó, akár gonosz legyen az” (Préd 12:16). S emlékezzünk arra is, hogy ez az ítélet velünk fog kezdődni (1Pét 4:17). (Ebben nem bánnád talán, ha utolsó lennél?). Milyen cselekedeteket akarsz gyűjteni az ítéletre? Olyat-e, amit az ítélet tüze megemészt, vagy amit túl él? (1Kor 3:12-15)

Lásd meg testvérem, hogy az idő nagyon gyorsan telik, „annakokáért míg időnk van, cselekedjünk jól mindenekkel...” (Gal 6:10) Mert az utolsó nap után

megszűnik az idő, elkezdődik az örökkévalóság, addig cselekedjünk, amíg időben vagyunk. S ez az idő rövidre van szabva (1Kor 7:29). Jakab így szól a mi életünkről: „...micsoda a ti életeitek? Bizony pára az, amely rövid ideig látszik, azután pedig eltűnik.” (Jak 4:14). Amíg látszik ez az élet, addig kell jól kihasználni az időt. „Többé ne embereknek kívánságai, hanem Isten akarata szerint éljétek a testben hátralevő időt. Mert elég nekünk, hogy életünk elfolyt idejében a pogányok akarata cselekedtünk...” (1Pt 4: 2,3) Pál pedig így beszél az időről, illetve a napokról: „árón is megvegyétek az alkalmakat, mert a napok gonoszok.” (Ef 5:16) A „megvegyétek” ige a megváltásra utal. Ha az időt nem váltjuk meg, nem szerezzük meg, akkor elveszítjük, hasztalan dolgok rabságába hagyjuk. Az „alkalmak” az időre vonatkoznak. A napok gonoszok, azaz sok hiábavalóság, kísértés támadja a mi perceinket, napjainkat, éveinket, életünket. (Például: egy ember napi 1 órai TV nézéssel 365 órát – 15 napot tölt el évente; 3650 órát – 152 napot 10 év alatt; 18250 órát – 760 napot – 2.08 évet 50 év alatt). Az elmúlt percek nem hozhatók vissza.

Az idő múlása töltson el téged is várakozással, legyen olyan, mint akiknek Péter írta a levelet, akik várták és sóvárogták az Isten napjának eljövételét. Amikor majd meglátod azt, „akit noha nem láttatok, szerettek; akiben noha most nem látjátok, de hisztek benne” (1Pt 1:8), aki előbb szeretett téged, aki életét adta érted, meghalván szörnyű kínhalállal, azért, hogy bizalmad lehessen az ítélet napjára (1Jn 4:17). Boldog várakozást! Boldog újévet!

Sikó Mihály

Egyházszemléletünk reformációjáról...

avagy a hitvalló gyülekezeti tagság fölöttébb szükséges voltáról (II. rész)

Legutóbbi számunkban bemutatásra került két egyháztagsággal kapcsolatos tévelygés. Szó volt a népegyházi tagságról és az ún. ecclesiolai tagságról. Szomorúan állapítottuk meg, hogy ez utóbbi hívő testvérek által kifejlesztet alternatív modell. Létrejöttének fő oka a teológiai zavar illetve a reformáció felelőssége elől való menekülés. Láthattuk azt is, hogy egyik szemlélet sem érzékeli az egyháztagság fontosságát, annak biblikus mibenlétét, helyét és szerepét. Lehet, hogy kissé későn válaszolunk az előbbi számunkban feltett első kérdésre, de most már nyomatékosan kimondhatjuk: **a hitvalló egyháztagság illetve gyülekezeti tagság fölöttébb szükséges! Miért kell taggá válnunk? Miért kell csatlakoznunk egy gyülekezethez?** A következőkben hét vitathatatlan igei választ szeretnénk ismertetni az olvasóval¹:

1.) **Krisztus és az egyház vagy gyülekezet kapcsolata miatt.** Jézus azt tanítja, hogy Ő az, aki felépíti az Ő egyházát úgy, hogy a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat (Mt 16:18). Ő volt az, aki **szerette az egyházat és Önmagát adta érte** (Ef 5:25; ApCsel 20:28). Ő az, aki mind a mai napig megőrzi, ápolja, tisztogatja azt (Ef 5:25-32), és közbenjár érte (Zsid 6:19,20). Isten Őt tette az egyház fejévé (Kol 1:18; Ef 1:22). Ez az egyház – a kihívottak közössége –, pedig a helyi gyülekezetekben válik láthatóvá. Krisztus tehát különleges

viszonyban van az egyházzal. Elsősorban az egyházat építi és azon belül, annak részeként az egyént.

Ugye tudjuk azt, hogy valakit szeretni nem jelent mást, mint szeretni azokat a dolgokat is, amelyeket ő szeret. Nekünk mindazt szeretnünk kell, amit a mi Urunk is szeretett. Így kerül önellentmondásba az a keresztyén, aki állítólag szereti Krisztust, de nem ragaszkodik az Ő egyházához, akinek a gyülekezeti tagság közömbös kérdés! Szereted-e Krisztust? Akarsz-e engedelmes életet élni? Akkor miért nem vagy része annak, amit Krisztus a leginkább szeretett, amiért önmagát áldozta? Miért nem vagy **része** Krisztus földi látható testének?

2.) **A korai keresztyének példája miatt.** Olvassuk el figyelmesen például az ApCsel 2:40-47-et. A pünködsi megtértek „elszakasztván magukat a gonosz nemzetségtől”, csatlakoztak az egyházhoz. Miért tették ezt? Először is, hogy tovább hallgassák az apostoli igehirdetést és tanítást. Másodszor, hogy közösségben legyenek egymással. Harmadszor, hogy biblikus istentiszteletet mutassanak be, és hogy helyesen részesülhessenek a sákramentumokból. Negyedszer, hogy imádkozzanak és diakóniai szolgálatot végezzenek. Kiderül az is, hogy ezek **rendszeres alkalmak** voltak, amelyeknek – az Isten által **rendelt** közösségi forma – azaz a gyülekezet adott helyet. Nem pogány templomokat látogattak, nem is vegyültek el hitetlenek társaságában mondván, hogy lélekben ők úgy is az igaz Istent imádják. Hanem külön alkalmakat tartottak.

(folytatás a 4. oldalon)

¹ Ezt a felsorolást Earl Blackburn - *Why You Should Join a Church* - című könyvecskéjéből vettem át.

(folytatás a 3. oldalról)

Gondolkoztál-e azon, hogy a jeruzsálemi vagy antiókhiai keresztyén gyakorlat milyen üzenetet hordoz számodra?

3.) Az apostolok példája és az apostoli gyakorlat miatt. Nézzük meg az ApCsel 13:1-4 és 14:23, 26-28 verseket. Azt látjuk, hogy a keresztyének buzgón munkálkodtak. De úgy tették ezt, hogy közben nem tartották magukat távol a gyülekezetektől. Nem féltek a tagságtól, nem féltek elkötelezni magukat Isten népe mellett. Pedig lett volna okuk rá, hiszen az üldözés napirenden szerepelt. Nem voltak tehát szabadúszók. Ellenkezőleg: a gyülekezet volt életük középpontjában. Azt látjuk, hogy Pál apostol maga is első missziós útját megelőzően kb. 10 évig az antiókhiai gyülekezet tagja. Barnabás szintén ott volt gyülekezeti tag. Tehát az apostolok mögött is ott voltak a gyülekezetek, missziós munkájuk célja pedig szintén a gyülekezetalapítás volt. A megtérteket is mindig gyülekezetekbe fogták össze és véneket rendeltek fölélük. Végül, a missziós utak végén az otthoni gyülekezetek előtt beszámoltak a történekről, hiszen elszámolással tartoztak a gyülekezeteknek. Mindezek tagadhatatlan egyháztörténelmi tények. Látunk kell tehát, hogy az apostoli misszió gyülekezetcentrikus volt. A gyülekezetből indult ki, a gyülekezetért és oda is tért vissza. Ez a biblikus apostoli modell. Keresztyén vagy-e? Szeretnéd-e a biblikus, apostoli vonalat képviselni ebben is? Csatlakozz egy hitvalló gyülekezethez!

4.) Az Újszövetség precíz tanítása és felszólítása miatt. Bármennyire furcsálljuk is, de a gyülekezeti tagság alapvető kötelezettség volt. Vizsgáljuk meg ezt a Zsid 10:25² alapján. A szentíró itt arra buzdítja a zsidó keresztyéneket, hogy „*el nem hagyván a magunk gyülekezetét, amiképpen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást annnyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget.*” Ha pontosabban fordítanánk, akkor ezt kapnánk: „*ne hagyjátok el a gyülekezést, amiképpen szokásuk némelyeknek...*”. Azaz: gyűjletek össze rendszeresen! Valószínűleg, egyesek kezdtek elmaradozni az alkalmakról. A szentíró pedig arra szólítja fel ezeket a fiatal zsidó keresztyéneket, hogy ne hanyagolják el ezeket az alkalmakat, azaz a gyülekezést. Hiszen az istentiszteletek látogatása, a helyi gyülekezet életében való aktív részvétel a

keresztyénség egyik fokmérője. De hát kiket lehet erre felszólítani? Mikor van értelme ennek a felszólításnak? És egyáltalán ki fogja komolyan venni a felszólítást? Nyilván, hogy csak a gyülekezeti tagok. Azok, akik a tanítást (esetleg intést) nem csak egy véleménynek tartották a sok közül, hanem alávetették magukat annak. Volt tehát gyülekezés, volt gyülekezet és voltak tagok is. Hogyan lett valaki tag? – kérdezhetjük. Úgy, hogy megtért, bizonyosságot tett, majd megkeresztelték (nyilván abban a korban – pogányokról lévén szó – a felnőttkeresztség dominált, hiszen ők előzőleg, gyermekkorukban nem részesülhettek a keresztségben). Ezeket a tagjelölteket nevezték katekumenusoknak, akik taggá válásuk előtt bizonyos alaptanítást is kaptak. Fontosnak tartod-e a testvérekkel való közösséget és a gyülekezést? Csatlakozz egy biblikus gyülekezethez!

5.) Mert a gyülekezet áll/áll a bibliai keresztyén élet fókuszában és kontextusában. Amint azt korábban már mondtuk, az

Amint azt korábban már mondtuk, az újszövetség nem ismeri a gyülekezet nélküli keresztyénség fogalmát. Pál vagy Péter apostol egyetlen levelet sem címzett a láthatatlan gyülekezetekhez. Sőt, a levelek nagy része sem egyéneknek, hanem helyi gyülekezeteknek íródtak.

újszövetség nem ismeri a gyülekezet nélküli keresztyénség fogalmát. Pál vagy Péter apostol egyetlen levelet sem címzett a láthatatlan gyülekezetekhez. Sőt, a levelek nagy része sem egyéneknek, hanem helyi gyülekezeteknek íródtak. Gondoljunk itt a Rómában, Korinthusban, Galáciában, Efézusban, Filippiiben, Kolossében és Thesszalónikában lévő gyülekezetekre. A néhány kivételt képező esetben címzett lehetett egy gyülekezet-szervező misszionárius (Timót-

heus, Titusz) vagy egy házi gyülekezet vezetője (Filemon). Egyes levelek pedig körlevelekként íródtak egy bizonyos régióban szétszórta gyülekezeteknek (pl. Péter levelei, de ide sorolhatnánk a Zsidó levelet illetve János apostol leveleit is). Egyetlen levél sem íródott egyházon belüli vagy felekezetközi társaságoknak. Nem is volt erre szükség, hiszen mindenki a biblikus egyház kategóriáiban gondolkodott. Te mibe gondolkodol? Szerinted melyik testület vagy szervezet jeleníti meg Krisztus földi testét leghitelesebben? Amennyiben a helyi gyülekezet, csatlakozz ahhoz! És jegyezd meg, hogy a ma oly divatos keresztyén individualizmus, teljesen ismeretlen volt a korai egyházban!

6.) Mert Jézus Krisztus elsődlegesen és személyesen a helyi gyülekezetekkel van kapcsolatban. Nézzük át figyelmesen a Jelenések könyvének 2:1-3:22-ig terjedő részeit. Ebben a két fejezetben Jézus Krisztus hét kis-ázsiai gyülekezetet szólít meg. A gyülekezet az egyedüli testület tehát, amelyet Krisztus elismer. Személyesen szól ezekhez a gyülekezetekhez, amelyeket gyertyatartókként jelenít meg. Hogyan szólítja meg őket? A gyülekezet angyalain (csillagain) keresztül, azaz a gyülekezet vezetőin, lelkipásztorain keresztül. A gyülekezet presbiterei tehát Krisztust képviselik a gyülekezet felé. Krisztus ezáltal hitelesíti a gyülekezetek kormányzatát és arra utal, hogy bár Ő minden egyes hívő életében jelen van – mégis különösképpen jelen van akkor, amikor gyülekezetekként állunk meg előtte. Jézus az övéit testületileg is meg akarja szólítani!

(folytatás az 5. oldalon)

² Talán egyesek közülünk emlékeznek arra, hogy az erdélyi kegyességi mozgalom (CE) egyes képviselői szintén erre az ígére hivatkozva határolták el magukat tőlünk. Mondanunk sem kell, hogy az ígért helytelenül alkalmazták, és az exegézis is téves volt. De ez senkit sem zavart, mint ahogy az sem jelentett problémát számukra, hogy kivel vállalják a rendszeres „gyülekezést”. Az „egyház” iránti lojalitás kinyilvánítása fontosabb volt mindennél. Ezeket a nyilatkozatokat lásd az Üzenet, 1997. nov. 1-i és 1998. máj. 1-i számaiban. Érdekes, hogy ez utóbbi elhatárolódás Juhász Tamás ominózus cikkével egyidejűleg és azonos oldalon jelent meg. Nyilván ez a fajta közösségvállalás elfogadható volt, hiszen „egyházon” belül történt! Egyébként érdemes elolvasni azért is, hogy ismerkedjünk az efféle érvelés természetével. Nagyon tanulságos!

(folytatás a 4. oldalról)

Krisztus a helyi gyülekezetben többféleképpen is jelen van: a Szentlélek által, a hirdetett ige által és jelen van a gyülekezet kormányzó testületében is, hiszen ők képviselik a kulcsok hatalmát – a krisztusi autoritást a gyülekezet felé. Ezt a fajta krisztusi jelenlétet nem tapasztalhatják meg azok, akik magányosan járkát útjukat. Természetesen sok az egyéni ígéret a Bibliában, de nem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy legalább ugyanennyi ígéret szól a közösségeknek is. Akarsz-e a közösségi áldásokban részesülni? Csatlakozz egy helyi gyülekezethez!

7.) *Mert csak így részesülhetsz azokban a lelki javakban, amelyeket másként nem kaphatsz meg.* Ezeket a lelki javakat Isten nemcsak azért adta, hogy általuk növekedjünk és erősödjünk, hanem azért is, hogy vezessen, védelmezzon és bátorítson bennünket a keskeny úton való járásban. Nos, melyek ezek a javak? – kérdezhettük.

a) Először is a *pásztori felügyeletet* említenénk meg. Ez a gyülekezeti tagságból eredő legkézenfekvőbb áldás. Talán eszedbe sem jutott eddig, de ez a keresztyén életforma egyik nélkülözhetetlen eleme. Szomorú látni azt, hogy sokan

kivonják magukat a pásztori felügyelet alól. Az ige tanítása viszont egyértelmű ebben a kérdésben is (1Thessz. 5:12; Zsid 13:17; 1Pét 5:2-3). A lelkipásztor felügyeli a nyáját, tanítja, vezeti és tanácsolja a gyülekezeti tagokat. Ha kell, pedig int, fedd, buzdít és felvilágosít. A pásztorok Istentől rendelt vezetők, akik a nyáj összefogásán és legeltetésén fáradoznak. A pásztor nélküli bárányok viszont ide-oda csatangolnak táplálék-keresés végett és közben nem veszik észre, hogy milyen veszélyeknek teszik ki magukat.

b) Másodszor a *testvéri közösséget* és az ebből származó áldásokat neveznénk meg. Az új tag megtapasztalhatja a testvérek szeretetét és segítőkészségét, hiszen nemcsak az új tag kötelezi el magát a gyülekezet mellett, hanem a gyülekezet is a tag mellett. Együtt sírnak, együtt örülnek, és együtt imádkoznak vele. Miért van az ma, hogy sokan nem találják a helyüket? Panaszkodnak, hogy őket nem érti meg senki, nem szereti igazán senki, hogy érettek nem imádkozik senki? A válasz egyszerű: mert nincs pásztori felügyelet fölöttük, sem pedig egy testvéri közösség mögöttük.

c) Harmadszor a *sákramentumok* helyes kiszolgáltatását hangsúlyoznánk. Lehet, hogy egyesek megütköznek ezen, de a sákramentumokban is csak a gyülekezeti tagok részesülhetnek. Krisztus azért is rendelte a *keresztiséget* és az *úrvacsorát*, hogy általuk az Ő testéhez és az egymáshoz való tartozásunkat is szemléltesse. A sákramentumokat csak a gyülekezetben lehet kiszolgáltatni! Erre nézve lásd a 1Kor 11:15-22. Itt a sákramentumok közösségi aspektusát különösen kiemeljük, már csak azért is, mert ezt sokan szeretnék mellőzni. Az úrvacsora kapcsán például azt hangsúlyozzák, hogy az személyes lelki közösség *Krisztussal* (ami egyébként igaz!), de nemcsak vele, hanem *egymással* is – tesszük hozzá mi. Vizsgálja meg mindenki, hogy kivel vállal úrvacsorai közösséget! És itt legyünk tekintettel arra is, hogy

számolnunk kell a közösségvállalásból adódó bűnrészességgel is (1Tim 5:22; 2Jn 11).

d.) Negyedszer a gyülekezeti tagság lehetőséget ad illetve teret biztosít arra is, hogy *gyakoroljuk magunkat* az Istentől kapott *lelki ajándékainkban*. A helyi gyülekezet egy olyan „aréna” ahol ezeket az ajándékainkat kamatoztathatjuk és csiszolhatjuk. A lelki növekedést is csak a gyülekezetben lehet nyomon követni, az esetleges tévedéseket és bukásokat is itt illik korrigálni. A gyülekezetben ismerhetik fel azt, hogy például valaki alkalmasnak bizonyul-e különböző egyházi szolgálatokra vagy feladatokra. Aki például egyházon kívül, azaz külmiszióban szeretne szolgálni, annak először a gyülekezeten belül kell bizonyítania (Ef 4:16; 1Tim 3:1-8, Tit 1:5-9). Honnan tudjuk, hogy ki alkalmas a szolgálatra? Az igehirdetői szolgálatra való alkalmasságot is például nem a teológián kellene eldönteni! A gyülekezet vénei (presbiterei) ajánlása nélkül senki sem jelentkezhessen a szolgálatra. Sajnos ma rengeteg az olyan önjelölt szolgálattevő, aki kizárólag az „Úr vezetésére” hivatkozva elvállalt bizonyos szolgálatokat és később kiderült, hogy sajnos alkalmatlan annak elvégzésére.

Ezekben az esetekben általában mindig hiányzott a háttérben álló gyülekezetek ajánlása.

Az előbbiekből kitűnik, hogy a keresztyén ember életének számos aspektusa a gyülekezethez kötődik. Persze, lehet valaki úgy is keresztyén, hogy soha nem csatlakozik semmilyen gyülekezethez. A saját maga ura marad, aki nem akarja *alávetni* magát semmiféle biblikus autoritásnak. De ebben nem lesz sok öröme. Az ilyen

keresztyént folyamatos önsajnálát környékezi, saját maga körül forog, és könnyen szenved lelki hajótörést. Olyan, mint a parázs, amit kivettek a tűzből. Kihűlés fenyegeti! Ezért rendszeresen járogatnia kell olyan alkalmakra, ahol „feltölthetkezik”. Ez viszont egy ideiglenes megoldás. Az igazi biblikus megoldást egy hitvalló vagy igaz gyülekezethez való csatlakozás adja. „Minden keresztyénnek sokat kellene gondolkodnia és imádkoznia ezért a kérdéskörért, majd ezután úgy kellene rendeznie az életét is, hogy Isten igaz gyülekezeteinek munkáját előmozdítsa.”³ – szólít fel Daniel Wray. Isten igaz gyülekezeteinek ügyét pedig – legalább is első lépésként –, csakis a gyülekezeti tagság felvállalásával támogathatjuk. Isten adjon nekünk ehhez a döntéshozatalhoz igei tisztánlátást és bátorságot. Hiszen itt valósul meg az igazi testvéri egység, amelyről Jézus beszélt: „Hogy mindnyájan *egyek legyenek*; amint te én bennem, Atyám, és én te benned, hogy *ők is egyek legyenek* mibennünk; hogy *elhiggye a világ*, hogy te küldtél engem.”⁴ Ámen.

Szöke Imre

³ Daniel Wray, *The Importance of the Local Church*, 15. o., The Banner of Truth Trust, Edinburgh, 1981

⁴ Ján 17:21

Egy puritán románc

1681-ben Richard Baxter tollat ragadott, hogy megírja felesége élettörténetét. Alig hat hete volt annak, hogy felesége hazaköltözött a szenteknek előkészített örökkévaló pihenőhelyre. Margaret Charlton 1636-ban született Appley Castle-ban. Édesapja, Francis Charlton egy régi és igen tisztelt család leszármazottja, elkötelezett royalista volt, de már 1642-ben meghalt, aminek következtében özvegye védtelen maradt a kitörő polgárháború harcosaival szemben. Hamarosan meg is jelentek a parlament seregei Apple Castle előtt. Margaret édesanyja, Mary ismét férjhez ment, de 1644-ben egy újabb ostrom következtében második férje, Thomas Hanmer is meghal. Mary elmenekítette a gyermekeket egy Essexi faluba.

A harcok befejezése után visszaköltözik Appley Castle-ba, majd 1657-ben eldönti, hogy átköltözik Kidderminster-be. A polgárháborútól távol ott szolgált Richard Baxter. 1641 óta prédikált a kis gyülekezetben, és munkája gyümölcse egy nagy ébredés lett. Appley Castle alig 36 km-re volt onnan, és valószínű, hogy Mary Hanmer is a prédikációkért költözött Kidderminsterbe. Egy év múlva Margaret is követte édesanyját az új lakhelyre. Margaret egy vonzó, forrófejű lány volt, aki addig az oxfordi társaságot élvezte, és semmi kedve nem volt a szigorú kidderminsteri prédikátor szavait hallgatni. Kizárólag az édesanyjáért ment abba a kisvárosba.

Richard Baxter kora egyik leghíresebb lelkipásztora volt. Fő művei a „The Reformed Pastor” [A református lelkész], és a „The Saints Everlasting Rest” [A szentek örökkévaló nyugalma] kéziról kézre terjedtek. Margaretől eltérően, neki Isten dolgai forogtak a fejében, és esze ágában sem volt megnősülni. Margaret kénytelen volt elmenni a 43 éves lelkipásztor istentiszteleteire. Míg az elején unta a prédikációkat, később egyre inkább kezdte meglátni, hogy milyen állapotban van. Baxter prédikációi égő, és megkereső prédikációk voltak, amelyek elől lelke nem tudott menekülni. Isten rámutatott bűneire és megromlott élete kezdett megváltozni. Egy szolgálólány beszámolt arról, hogy többször is látta Margaretet többször felszaladni kis szobájába, hogy imádkozzon. Margaret megtért.

A megtérése feletti öröm viszont nem tartott soká. Gyenge alkataival súlyosan lebetegedett. Állapota rohamosan romlott. Baxter felhívta az egész gyülekezetet, hogy bőjtöljön és imádkozzon Margaretért. „Az együttérzés igen buzgókká tett bennünket” írta később. Isten megdicsőítette ismételten magát a fiatal lány életében: 1659 decemberében kezdett felépülni, és a következő év áprilisában hálaadó istentiszteletet tartottak. A 23 éves Margaret megfogadta, hogy megadja megígért fogadásait Istennek, továbbá ünnepélyesen szövetséget kötött Megváltójával. A fiatal nő azonban bajba került, mert habár életét teljesen Istennek akarta szentelni, észrevette, hogy másképp kezd érezni lelkipásztora iránt. Margaret és Richard Baxter nem voltak a házasság ellen, de életüket minél inkább Istennek akarták szentelni.

Margaret harcát az is segítette, hogy 1658-ban Baxter

Baxter prédikációi égő, és megkereső prédikációk voltak, amelyek elől lelke nem tudott menekülni.

elment Londonba. Oliver Cromwell meghalt és nem került méltó utóda. Igen sokan gondoltak arra, hogy visszahívják II. Károlyt. Baxter is beleegyezett a király visszahívásába, mert az teljes vallásszabadságot ígért.

Margaret igen nehezen tudta elviselni távozását, de megvigasztalódott, hiszen Istenre bízta életét. Végül elhatározta, hogy ő is Londonba megy. Édesanyja beleegyezett. Sokan feltették a kérdést, hogy Baxter tudott-e Margaret vonzalmáról, illetve érzett-e valamit iránta, és mik voltak a szándékai. Tény, hogy elmenetele előtt ezt írta: „Nem jó istentelen szót mondani, még kevésbé belemenni egy meggondolatlan

„Alávetem magam Uram. Amit Te adsz, az a legjobb nékem.”

cselekedetbe.” Baxter különben is egy egyszerű lelkipásztor volt, míg Margaret az arisztokráciához tartozott.

Közben Baxter beteg lett. Szegényes helyen lakott, és ellenségei is támadták. Ekkor érkezett meg Margaret, aki buzgón ápolta, és nagy szeretettel vette körül. 1661-ben meghalt Mary Hanmer, Margaret édesanyja.

Az idők kezdtek rosszra fordulni. Baxternek felajánlották a herefordi püspökséget, de nem engedte magát lekenyerezni, és továbbra is felszólalt a visszaélések ellen. Közben bebörtönözték John Bunyant. Kivégezték James Guthriet, William Guthrie unokatestvérét, mert tiltakozott a püspöki rendszer és a visszaélések ellen. 1662-ben megkövetelték az új liturgiás könyvre, és a püspöki egyháznak tett hűségesküt. Mint korábban a franciák a hugenották lemészárlásakor, augusztus 24-re, Szent Bertalan napjára tették a törvény érvénybe léptetését. 2000 lelkipásztor, a legjobbak, kénytelen voltak elhagyni gyülekezeteiket, mivel nem voltak hajlandók megalkudni.

Szeptember 10-én „végre és annyi halasztás után” – írta Baxter – Richard Baxter és Margaret Charlton házasságot kötöttek. A férfi szavai szerint, még nem találta meg a Földön egy olyan tiszta, és szent házasság, mint az övék. Mindenben egy véleményen voltak, sőt Baxter szavai szerint, felesége igen jól ráértett a lelkiismereti dolgokra. 19 boldog és nehéz évet voltak együtt.

Az első tíz évet száműzöttekként éltek le. Csűrőkben, rosszul fűtött helyeken laktak. Margaret még inkább legyengült, de hűségesen végezte feladatát. 1672-től ismét szabadok lettek, és most már nyíltan is prédikálhattak. Margaret sokat szenvedett az erős fejfájástól, de szabadságukban még inkább igyekezett férje hűséges segítőtársa lenni, és törekedett arra, hogy minden hozzájuk betérőnek meleg otthont biztosítson. 1681-ben ismét lebetegedett, de most már tudta, hogy ez lesz az utolsó. „Alávetem magam Uram. Amit Te adsz, az a legjobb nékem.” Baxterre még tíz év nélkülözés, és bebörtönzés is várt, míg 1691. december 8-án ismét találkozott Margarettel Istennek és a szenteknek örökkévaló társaságában.

Adjon Isten ma is ilyen szent és tiszta házasságokat, és tanuljuk meg Őt dicsőíteni ilyen helyzetekben is.

Curcubet Gábor

Hittünk ősei...

Újraindítjuk a magyar reformátorokról szóló sorozatot. Tekintve azonban azt, hogy nem maradt fel minden hitújítóról adat, bemutatásuk korántsem lehet teljes. Megpróbáljuk nem csak a száraz tényanyagot tálni kedves olvasóink elé, hanem különböző anekdotákkal és tanúságtételekkel törekszünk színesíteni az életrajzokat. Adjuk az Úr, hogy reformátoraink élettörténetei például szolgálhassanak nekünk is.

Sztárai Mihály (1500-1575)

Luther Márton híres 95 tétele hamarosan ismertté vált Európa szerte, és viharos gyorsasággal terjedt el hazánkban is. Első terjesztői kereskedők voltak, akik áruik mellet Luther könyveit is behozták. Az emberek egymás kezéből kapkodták ki az új iratokat. Diákok egész sorát csábította Wittenbergbe a tiszta evangéliumi hit utáni sóvárgás. Hazajövetelük után aztán a megismert tanokat kezdték el hirdetni. Rövidesen Budán is terjedni kezd a reformáció. Gryneus és Winsheim kezdi nyíltan hirdetni a reformáció eszméit. A főurak közül is többen pártolták őket. Azonban a köznemesség gyanakodva fogadta a „német tanítást”, így aztán szigorú törvényt hoztak a rákosi országgyűlésen a lutheránusokkal szemben: „Minden lutheránusok az országból kiirtassanak, és bárhol találtak is..., szabadon elfogattassanak és megégetessenek.” Így a két tanárt is megfosztották állásától, és az országból is kiutasították őket.

A közelegről török veszedelem azonban teljesen új fordulatot hozott a reformáció terjedésében. 1526 augusztusában a mohácsi csatában öt püspök, több főúr és nemes, továbbá 15000 magyar vitéz esett el. Sztárai Mihály, Pálóczy Antal sárospataki várúr udvari papjaként vett részt a csatában. Szeme láttára halt hősi halált Pálóczy vitézeivel együtt. Sztárait is csak az életöszöne tartotta meg: lefeküdt a halottak közé. A csatateret meghaltak ezrei borították, a levegőt pedig a haldoklók hörgése töltötte be. Mikor aztán elvonultak a vérszomjas törökök, az éj leple alatt elmenekült. Hetekig vándorolt, amíg hazaért. Közben mindenütt híresztelte a szörnyű pusztítást. Sztárai Mihály ifjúságáról kevés adatunk van. „Ifjúságában végigjárta a régi egyház legkiválóbb iskoláit. A pádovai egyetemen magisteri címet szerzett. Ferencendi szerzetes volt. Pálóczy Antal zempléni főispán udvari papjaként működött.” (Bíró-Bucsay: A magyar református egyház története Kossuth Könyvkiadó, 37. o., Budapest 1949)

A török kivonult, de felégetett falvakat, és lerombolt városokat hagyott maga után, nem is beszélve a halottakról és a sebesültekről. Teljes volt a fejtelenség, a zűrzavar.

– Minket már az Isten is elhagyott – siránkozott az árva nép. Azonban hamarosan jött Isten segítsége, és valósággá vált az ézsaiási szó: „A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát. A halál árnyékának földjén lakókra világosság ragyog.” (Ézs 9:1)

„Szinte elsorolhatatlan azoknak a hithősöknek a száma, akik vállalva az üldöztetést – nemegyszer a mártírságot is –, az Úr Jézus követésében járnak. Legtöbbször a ferencesek szigorú rendjéből, az obszervánsok közül kerülnek ki...”¹

Sztárai sem maradt sokáig Sárospatakon, mert a belső tűz egyre hajtotta, hogy minél hamarabb útra keljen az evangélium üzenetével. Tolnába és Baranyába ment, egyenesen a török hódoltságba, nem törődve a halálos veszéllyel. Újja sok néptelen

városon keresztül vezet. Ember sehol, csak kóbor kutyák. „Óh, Uram!” – kiált fel fájdalommal –, „kinek hirdessem itt a te vigasztaló igédet?”

Ekkor feláll egy magas dombra, majd végignézi a néptelen tájon. Előveszi a hegedűjét, elkezd játszani, majd erős, csengő hangon énekelni kezd. S lám egyszerre csak megelevenedik a táj. A nádas sűrűjéből és a földbevált kunyhókból férfiak, asszonyok és gyermekek bújnak elő. Alig van bennük élet, de láttukra Sztárainak kicsordul a könnye, szíve megtelik forró szeretettel. „Ne sirjatok, ne essetek kétségbe, Isten soha nem hagy el titeket. Szeret és szán benneteket. Ha megtértek bűneitekből, ismét felénk fordul – biztatja őket Sztárai.

Amikor elbúcsúzik tőlük, alig akarják elengedni, tartanak vissza. Sztárai azonban jól tudja, hogy még nagyon sok helyre kell elvinni Isten örömmüzenetét. Így megy faluról városra, naponta 25-30 kilométert is gyalogolva. Sokat fázik, éhez, de megállás nélkül.

Végigjárja Baranyát, végül a Drávaszögben, Laskón telepszik le. Nagy örömmel fogadták, hisz nem volt lelkeszük, ő pedig nagyon jól tudott bánni velük. Igéihirdetéseire még a szomszédos falvakból is eljöttek az emberek. Híre, neve lassan a Dráván túli vidékekre is eljut. Sokan kérik, hogy hirdesse náluk is a frissítő igazságokat. Őt nem kellett kérlelni, ment ő magától is. Állandóan úton van, szervezi a gyülekezéseket, fiatal lelkeseket állít azok élére, hogy a hívek megmaradjanak a megismert igazságok mellett. Hét munkás, fáradtságos év telt így el, s valóságos csoda történt: százhusz gyülekezet alakult, amelyeknek ő volt a vezetője. 1551-ben kelt levelében erről ő maga így írt: „Az Úrtól lett e dolog és csodálatos a mi szemeink előtt.” A 120 gyülekezet megreformálása azonban nem ment olyan könnyen. Le kellett győzni a régi egyház papjainak és a híveinek ellenállását.

A régi egyház szolgálai ellen hitvitákon harcolt Sztárai. Mindig sikerült őket sarokba szorítania, s jellemző a helyzet feszültségére, hogy a legyőzött ellenfelek (papok) némelyikét asszonyok rejtették el nagy mosóteknők alá. Az ott lakó horvátok között szállóigévé is lett: „popge pod koritom, prod trojam senom.” [Pap a teknő alatt, három asszony alatt.] Ahogy kezdett a helyzet megszilárdulni, úgy kezdtek a pápista papok is visszaszivárogni, s minden eszközzel azon voltak, hogy Sztárai munkáját akadályozzák. Nem csoda, hogy a római papok minden dühe öllene fordult. Egy századdal később leírt hagyomány szerint, ha házából éjjel kilépett, először karóra szűrt tőköt dugott ki az ajtón. Ugyanis többször megesett, hogy lesben álló emberek a tőköt, Sztárai kopasz fejének tartván, szétverték.

A hódoltság népe mindig is ki volt téve a török martalócok támadásainak Sztárai azonban ajándékokkal próbálta őket távol tartani. Egyszer azonban rátörtek és elfogták. Azzal vádolták meg, hogy átkot imádkozik rájuk. Sztárai azonban hiába bizonygatta ártatlanságát. Addig verték, amíg ájulva nem esett össze. Másodszor is megisméltódott ez az eset, akkor azonban a hívei kiszabadították a török kezéből. Isten nem hagyja elveszni hűségese szolgáit.

Öregen sem tudott megpihenni. 1553-ban újra Tolnára ment, ahol Szegedi Kis Istvánnal dolgozott együtt. Ő szentelte fel Szegedit lelkesznek, majd maga helyett Laskóra küldte. 1561-ben Sárospatakra ment, majd végül 1567-ben Pápán telepedett le. Itt is halt meg, abban a boldog tudatban, hogy hazánkban győzött a reformáció.

Sztárai neve kihagyhatatlan a magyar reformáció történetéből. Híressé vált verses zsoltárfordításaival pedig örökre beírta magát a hívők szívébe. Többek között ő írta a 260. számú Szent próféta éneklő könyvének kezdetű éneket, amely a 23. zsoltár parafrázisa.

Eremiás Richárd

¹ György Antal: A hit példaképei, 120. o., Kálvin Kiadó Budapest, 1999.

Reformáció Konferencia - Szováta 2001

2001. november 2-4. között tartottuk, a sok imádsággal és munkával előkészített, reformációval foglalkozó konferenciánkat Szováta, melyet Isten elvárásaink felett megáldott. Összesen 72 személy vett részt a három napos rendezvényen. Éjszakánként 50-60 személyt szállásoltunk el a 40 férőhelyes épületben – az Úr nem csak a kenyeret tudja megszáporítani, hanem a szálláshelyet is, hiszen Ő ugyanaz a mindenható Isten, aki a bibliai csodákat tette. Az eddig felsorolt nagy dolgok mellett, azonban az volt a legcsodálatosabb, hogy Isten örökkévaló igéje szólt erővel és hatalommal közöttünk.

Péntek este az 1Sámuel 4:3 alapján együtt vizsgáltuk a zsidó nép Istentől messze eltávolodott állapotát. Kerestük a választ a nép kérdésére, amelyre ők nem voltak kíváncsiak: „Vajon miért vert meg minket ma az Úr a Filiszteusok előtt?!” Levontuk a következtetést, hogy a reformáció alapos, őszinte Isten előtti önvizsgálattal kell, hogy kezdődjék.

Szombat délelőtt Szőke Imre vezetésével tanulmányoztuk a Biblia tanítását a személyes-, gyülekezeti- és egyházi reformációról. Valóban szükségünk van folyamatos reformációra! Délután Bagoly Gyula előadásában kifejtette igazság-hamisság témáját és alkalmazta azt a mindennapi életünkre. Nincs reformáció igazság nélkül!

Vasárnap délelőtt újból Szőke Imre hirdette Isten igéjét az 1Sámuel 3:19 alapján. A reformációt Isten végzi! Neki van hatalma leváltani a hűtlenné vált szolgákat, és hűségessé

tenni azokat, akiket magának választ. Végül délután Kovács Kálmán szolgált a Pál apostol életében tapasztalható reformációról.

Az előadások után a jelenlévők csoportos megbeszéléseken vettek részt, ahol megoszthatták egymással gondolataikat, tapasztalataikat, terheiket. Szombat este megemlékeztünk amerikai testvéreinkről, akik nehéz próbákon mennek át. Imádkoztunk értük és megegyeztünk, hogy imádkozni fogunk folyamatosan. Továbbá, elhatároztuk, hogy egy levelet küldünk nekik a konferencia résztvevőinek nevében, amelyben megköszönjük eddigi imádságaikat, áldozataikat, amelyeket munkánk és szolgálatunk érdekében hoztak. A levelet megírtam és már eljutott a címzetekhez. Nagyon örültek neki és értékelték, hogy gondoltunk rájuk. Vegyük nagyon komolyan ígéretünket és imádkozzunk rendszeresen értük (természetesen egymásért is), úgy ahogy ők is teszik értük.

A konferencián megtapasztalhattuk, hogy Isten végzi munkáját egyházunkban, van növekedés, még ha nagyon lassú is. Ez nagy biztatás és bátorítás, hogy buzgón imádkozzunk és dolgozzunk tovább. Ha az Úr is úgy akarja és megtartja életét, akkor 2002. március 29-31. között megszervezzük húsvéti konferenciánkat Szováta. Imádkozzunk ezért is!

Kovács Ferenc

Isten Lelke nem munkál igeellenes dolgokat

„Isten Lelkének a segítsége, támogatása és belső tevékenysége nélkülözhetetlen... elménk, akaratumk és indulatumk minden szent cselekedetének megtételében, akár-milyen kötelességünkről legyen szó is...” – írja John Owen, a híres puritán teológus. „...Nem test szerint járunk, hanem a Lélek szerint... mert, akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai.” – mondja Pál apostol a Róma 8:4,14-ben. Hely hiányában nem sorolom tovább azokat az igehelyeket, amelyek alapján hisszük és valljuk, hogy Isten a Szentlélek által vezeti gyermekeit úgy, hogy megvilágosítja, megérteti és elfogadtatja velük a Szentírásban kijelentett akarátát.

E rövid bevezető után felteszem a kérdést, amely valószínű sokakban felmerült már: Hogyan magyarázható az a tény, hogy napjainkban olyan könnyen és gyakran próbálunk tévedéseink, bűneink és engedetlenségünk megindoklása közben a Lélek vezetésére hivatkozni? Miért nem félünk (rettegünk) a bűnnel kötött kompromisszumokat a Lélek vezetésével magyarázni? Honnan vesszük a bátorságot, hogy a Szentírás világos tanításait és parancsait oly gyakran érvénytelenné tegyük a saját életünkre vagy helyzetünkre nézve? Miért kell a saját – gyakran téves és igeellenes – döntéseinket Isten vezetésével indokolni?

A karizmatikus mozgalom szomorú példájából látjuk, hogy elég a Szentírás néhány alapigazságát elferdíteni vagy elhallgatni, és utána az extázisra vágyódó tömeggel mindent el lehet hitetni és fogadtatni – utána már minden a „Lélektől származik.” Sajnos az evangéliumi keresztyének között is

mostanában a Lélek nagyon furcsa – sokszor egyértelműen igeellenes – vezetését tapasztalhatjuk. Számos lelkipásztort a Lélek indít arra, hogy a Szentírás tanítását mellőzve a Szentlélek szuverén és meglevelelítő munkája helyett, új és igeellenes módszerekbe fektesse bizalmát. Számos keresztyént a Lélek vezetése akadályoz meg abban, hogy elkülönüljön a hamis vagy hitetlen népegyházi tömegtől, és egy biblikus gyülekezet-hez csatlakozzon. Számos keresztyént a Lélek vezet arra, hogy még vasárnap, az Úr napján is saját dolgaikkal, ügyeikkel foglalkozzanak. Számos fiataalt a Lélek vezet arra, hogy figyelmen kívül hagyva Isten törvényét már a házasság előtt nemi kapcsolatot létesítsenek egymással. Sok fiatal keresztyén a Lélek vezetésére hivatkozva lép házasságba nem keresztyén társal beláthatatlan családi tragédiákat okozva ezáltal.

Amikor ilyen esetekben az ige világos tanítására hívjuk fel testvéreink figyelmét (a Szentírás világos útmutatást ad a felsorolt példák mindegyikére), akkor megpróbálják bebizonyítani, hogy valójában a Szentírás nem mond ellent tetteiknek, vagy pedig a Szentlélek különleges vezetésére hivatkoznak – ha egyik érv sem tűnik túl megalapozottnak, akkor egyszerűen kijelentik, hogy ők egy rendkívüli esetet jelentenek az Úr előtt, vagyis a Biblia tanítása az adott helyzetben nem érvényes rájuk.

Vegyük tudomásul tehát, hogy Isten Lelke nem munkál igeellenes dolgokat, és a Szentlélek nem a Szentírás tanításától függetlenül vezeti az Úr népét – sem azzal ellentétesen –, mert akkor ellentmondana önmagának, márpedig Őbenne nincsen ellentmondás, „sem változásnak árnyéka” (Jak 1:17) „Ezeket prédikáljuk is, nem oly beszédekkel, melyekre emberi bölcsesség tanít, hanem amelyekre a Szentlélek tanít...” (1Kor 2:13)

Zoltán Zsolt

Reformáció Oroszországban és Ukrajnában

A reformáció sosem érte el a világ területileg legnagyobb országát, Oroszországot, és az általa meghódított területeket. Különösen nem a középkor idején. A világ 1/6-án a reformáció egyházai mindig az idegenek „vallása” voltak, szemben Oroszhoz szent hitével, a pravoszlávizmussal.

Oroszország – különösen az önkényuralom szervei – mindig is rettegett a reformáció tanaitól. Ennek legfőbb oka a gondolkodásmódbeli közötti különbség volt. A reformáció mind vallásilag, mind társadalmilag egy új gondolkodásmódot hozott, ami nem biztosította volna az orosz abszolutizmusnak a hatalom korlátlan és ellenőrzés nélküli gyakorlását. Ugyanakkor Oroszországnak égetően szüksége volt becsületesen dolgozó, okosan gazdálkodó és kereskedő emberekre, akik felvirágoztatnák az országot.

Ezért Oroszország, különösen II. Katalin ideje alatt befogadta az üldözött protestánsokat, főleg a németalföldi mennonitákat és anabaptistákat. Ezek a menekültek isten-relelmük és tudásuk által néhány rövid év alatt felvirágoztatták az orosz mezőgazdaságot és kereskedelmet, leginkább az ukrainai területeken. Míg az állam ezeket a bevándorlókat valamennyire megtűrte, addig nagyon határozottan lépett fel a baptisták ellen a XIX. század végén. Ellenük és más kisebb protestáns mozgalmak ellen államilag folyt az üldözés. A rendszer mindennél jobban félt az új eszméktől, új gondolkodásmódtól.

A református tanok még kevésbé hatottak az orosz társadalomra. Egypár nagyobb város kivételével az országban sehol nem volt református gyülekezet. A meglévő közösségek is főleg a külföldiek miatt jöttek létre. Külföldről ide érkező diplomaták, tanácsadók, kereskedők, szóval az idegenek egyháza volt ez. Az állam csak azért nem üldözte őket, mert befolyásos személyek voltak, és vallásos gyakorlatuk nem érte el a nép alsóbb rétegeit.

A XX. század első évtizedeiben azonban sikerült néhány református gyülekezetnek létrejönnie Oroszországban és Ukrajnában. Ukrajnában ez körülbelül 30 gyülekezetet jelentett, míg ez a szám Oroszországban még kevesebb volt. A sztálini terror, amely még inkább félt a másként gondolkodóktól, akárcsak a Romanovok közül kikerülő cárok, teljesen felszámolta ezeket a közösségeket. Ez a helyzet egészen a 90-es évek elejéig nem változott.

A református tanok csak a rendszerváltás után érték el a volt Szovjetunió területét. Ekkor sem nagy léptékben. Az egész terjedés nem szervezeten, hanem spontán módon indult el. A ma meglévő kis számú református közösség több külföldi egyház munkájának eredménye.

Tülnyomó többségben a dél-koreai presbiteriánus egyházak orosz gyülekezetei vannak. Több koreai egyház is végez missziót a volt Szovjetunió területén. A presbiteriánus név azonban egyeseknél nem sok mindent jelent, mert több olyan missziójuk is van, amely a karizmatikus mozgalomhoz tartozik. Ők a legszervezettebbek, és ők végzik a legproduktívabb missziós munkát. Több száz gyülekezetük van, de pontos adatokat nem lehet tudni, információt nem szolgáltatnak magukról, csak saját módszerekkel és munkatársakkal dolgoznak. Általában a koreai

gyökerű gyülekezetek csak egymást közt kommunikálnak, más felekezetekkel nem vállalnak közösséget.

Második helyen az orosz gyülekezetek állnak. Ezeket a gyülekezeteket olyan orosz nemzetiségűek alapították, akik nyugatiak által ismerkedtek meg a kálvinizmussal, külföldön készültek fel, majd hazatérve gyülekezetalapító munkába fogtak. Az így alakult gyülekezetek élén nem ritka esetben nagyon jól felkészült laikusok állnak, akik autodidakta módon tanulták mindazt, amit mások a teológiák padjaiban sajátítottak el. Talán ők képviselik leginkább a kálvinista tanokat, ők a legkonzervatívabbak, általuk éri el igazán a kálvinizmus a volt szovjet tagköztársaságokat. Néha egyszerűen csak puritánoknak nevezik magukat.

Az orosz gyülekezetek laza szövetségben vannak egymással. Évente van zsinatuk, tanbeli és egyes fegyelmezési kérdéseket tárgyalnak meg. Néhány évvel ezelőtt megalapították az Oroszországi Evangéliumi Református Egyházak Közösségét. Közösségük tagja csak olyan gyülekezet lehet, amelynek elkötelezettségéről meggyőződik a többi gyülekezet. Alapelvük, hogy az orosz nemzetiségűeknek kell beszélniük az oroszoknak az evangéliumról. Havonta megjelenő újságuk, a „Teológiai Füzetek” magas színvonalú lap. Gyülekezeteik teljesen önfenntartóak. Habár gyakran támogatják őket időnként nyugati keresztyének, missziós munkájukat önerőből végzik. Gyülekezeteik Oroszország európai részén vannak. Egyedül az omszki gyülekezet található a szibériai részen. Egy akkora területen, mint Kanada, ez az egyetlen református gyülekezet. A hatalmas hiányosságok ellenére is bizakodóak. Ők hosszú távra rendezkedtek be, nem várnak könnyű és gyors eredményeket, de rendületlenül hisznek Isten ígéreteiben és áldásában.

Harmadik helyen az amerikai, angol és holland nyelvterületről érkező misszionáriusok által alapított gyülekezetek vannak. Ezek főleg ott jöttek létre, ahol egyszer már voltak ilyen közösségek. Az ő munkájuk leginkább Ukrajnára jellemző. A holland konzervatív reformátusok közössége Kijevben református teológiát is alapított, ahol helyi fiatalokat képeznek ki gyülekezetalapításra és gyülekezeti munkára. Eredményeik hangzatosak, de sok esetben munkamódszerük pragmatikus. Nincs olyan határozott, egyenes és elkötelezett irányvonaluk, mint az orosz reformátusoknak. Ezek a közösségek inkább egy puhább, evangéliumi irányvonalat képviselnek.

Utolsó helyen, de nem utolsó sorban említhetjük meg a kálvinista baptistákat. 1942-ig a baptista egyház kálvinista tanokat vallott, hivatalos hitvallása a londoninak is nevezett, 1689-es kálvinista baptista hitvallás volt. Az utóbbi évtizedek arminianizmusa teljesen legyengítette a baptista egyházat, de ma egyre többen térnek vissza atyáik „erős alapjához”. Néhány év óta a baptista kiadók tömegével adják ki a kálvinista könyveket, olyan klasszikusokat, mint John Owen vagy Jonathan Edwards.

Van-e, lesz-e Reformáció a volt szovjet tagköztársaságokban? Olyan nagy jelentősége lesz-e, mint néhány nyugati országban? Ezekre a kérdésekre ma senki sem tud választ adni. Egy biztos: az elkötelezett reformátusok nap mint nap hűségesen végzik Istentől kapott feladataikat.

Pápai Ernő

Az Úr építi egyházát Szatmárnémetiben is

Kalotaszeg egyik legismertebb községében, Kalotaszentkirályon születtem. Hálát adok az Úrnak, hogy ellenállhatatlan hívással megszólított és Krisztus által gyermekévé fogadott. Középiskolai tanulmányaimat befejezve, az Úr elhívását érezve a szolgálatra, kétszer is felvételiztem a kolozsvári teológiára. Nem sikerült a felvételem, ez Isten akarata volt, és Ő csodálatos módon a miskolci KGTM-be vezetett.

Ottani tanulmányaim során Isten kegyelméből elmélyedhettem az igében, annak igazságában, és a református tanítások szépségében. Négy éven keresztül tanultam a KGTM-ben, és utolsó éveimben egyre inkább éreztem a felelősséget elhivatásomban. Imádkozó lelkülettel, keresve és kutatva kértem Istent, hogy mutassa az utat, nyisson kaput a szolgálat területén. Tudtam, hogy ha Ő elhívott a szolgálatra, akkor Ő kell, hogy adjon szolgálati helyet is (ApCsel 20:28).

Isten válaszolt imádságaimra, és csodálatos módon Szatmárnémeti felé irányította figyelmemet. A város Románia észak-nyugati részén található. Lakossága kb. 130 - 140 ezer. Számomra meglepő volt, hogy az utcákon, hivatalokban az emberek többsége magyarul beszél. Tudomásom szerint a lakosság 40-45 % magyar anyanyelvű.

Szolgálatomat a városban harmadéves diákként kezdtem el. Diáktársaimnak és a munkatársaimnak ismerőseik voltak ebben a városban, feleségemnek szintén rokonai, és ezeket a személyeket 2000 májusában felkerestem. Ekkor jártam először itt, és elég sok emberrel megismerkedtem. Júliusban három napos evangélizációt szerveztünk, amelyre nem sokan jöttek el, de az ismerősökkel mélyebben megismerkedhettem. Az evangélizáció után egyes személyek érdeklődni kezdtek Isten igazságai iránt. 2000. július 9-től elkezdtem rendszeres bibliaórákat tartani az Úr napján a Hatvani Nagy család lakásán. A bibliaórákon a Westminsteri hitvallást vettük és Isten igazságait tanulmányoztuk. A látogatók száma 5-8 között mozgott. Megismerkedtem más személyekkel, keresztyénekkal és a látogatók száma is bővült. Szomorú volt ugyanakkor tapasztalni, hogy ezek közül sokan meghátráltak, nem vállalták fel Isten igéjét és kompromisszumot kötöttek. Ragaszkodnak egy halott egyházhoz, ott akarnak világítani és azt megreformálni, ami már lehetetlen.

2001 januárjától rendszeres istentiszteleteket indítottam az Úr napján, a Hatvani Nagy család lakásában, és Isten kegyelméből ezt majd egy bérelt lakásban folytattam. Az Úr erőt adott, hogy egy évig hétvégeken itt végezzem a szolgálatot Szatmárnémetiben, és hétköznap pedig folytassam miskolci tanulmányaimat (Fil 4:13).

A legfontosabb az, hogy lélekben és igazságban imádjuk az Urat, úgy ahogy Ő kéri tőlünk és nem úgy, ahogy mi szeretnénk, vagy az embereknek megfelel (Jn 4:24).

2001 júniusától, amikor befejeztem tanulmányaimat a KGTM-ben, már teljes odaadással szolgálhattam. Több időm lett arra, hogy embereket megismerjek és a velük való kapcsolatot elmélyítsem. A nyáron Isten megajándékozott egy segítőtársal, feleségemmel, és most már közösen hordozhatjuk a szolgálat örömeit és nehézségeit. Jelenleg egy bérelt magánlakásban lakunk, és az egyik nagyszobában tartjuk az alkalmakat. Csütörtökön felnőtt bibliaórát, az Úr napján pedig istentiszteletet tartunk. Az alkalmakon résztvevők száma változó, van mikor ketten vagyunk feleségemmel, és van olyan, hogy nyolcan is részt vesznek az együttléten. A legfontosabb az, hogy lélekben és igazságban imádjuk az Urat, úgy ahogy Ő kéri tőlünk és nem úgy, ahogy mi szeretnénk, vagy ahogy az embereknek megfelel (Jn 4:24).

A seregek Ura velünk van, ezért nincs mitől féljünk vagy rettegjünk. Jelenleg nem látunk nagy eredményeket, de hisszük, hogy Isten megáldja vetésünket, és felépíti majd egyházát ebben a városban is.

Rendszeres látogatóink is vannak. Hálát adunk ezekért a családokért és személyekért, akik vállalják az igazságot, még akkor is, ha emiatt kiközösítik az egyházból őket. A hamis tanítók riórnak, ha valaki rámutat hamisságukra, képmutatásukra. Olyan is volt, hogy református lelkészek felkerestek és megfenyegettek a szolgálatom miatt. A templomban többször, mint szektást kiprédikáltak, és így az embereket félrevezetik és sötétségben tartják (3Jn 10-11).

Rendszeresen felkeresem az ismerős családokat, és törekszem felvenni másokkal is a kapcsolatot. Körülbelül 1000 szórólapot, meghívót osztottam ki a városban, és hiszem, hogy Isten igéje nem tér vissza üresen az emberi szívekből, hanem a maga idején kikel az elvetett mag. Két hónappal ezelőtt, Teremtés vagy Evolúció címmel, egy háromnapos előadásorozatot szerveztünk a városban. Ez által is sok új személlyel megismerkedtem, egyesek közülük járnak az alkalmainkra. Lakásunkban létre hoztunk egy kis könyvtárat, ahonnan az emberek keresztyén könyveket és hangkazettákat kölcsönözhetnek.

A jövőben szeretném a már ismert személyekkel inkább elmélyíteni a kapcsolatot, újabbakkal pedig megismerkedni. Tovább folytatom a szórólap osztogatást és a családlátogatást. Ezenkívül szeretnék keresztyén könyveket terjeszteni, és ez által is kapcsolatba kerülni emberekkel. A szatmári iskolákban, bentlakásokban próbálok bibliaórákat beindítani a közeljövőben. Év végén, pedig egy közös szilveszteri programot akarunk szervezni az ismerős családokkal.

Csodálom Isten vezetését életemben és szolgálatomban. Naponta eláraszt kegyelmével és sokszor megtapasztalom segítségét (Zsolt 124:8). A seregek Ura velünk van, ezért nincs mitől féljünk vagy rettegjünk. Jelenleg nem látunk nagy eredményeket, de hisszük, hogy Isten megáldja vetésünket, és felépíti majd egyházát ebben a városban is.

„Azért szerelmes atyámfiai erősen álljatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dologában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban.” (1Kor 15:58)

Vincze Német László

Üzenet Ravából

RAVA – kevesen hallottak e faluról, és lélekszáma is kevés, mint a nevét adó 4 betű. Akik gyülekezeteinkkel kapcsolatban vannak, hallhatták, hogy cigányok között hirdetik ott a Krisztus evangéliuma.

Öt éve kezdődött az egész, és őszintén szólva, nem is tudom, hogy álltam elébe. Fől sem mértem, hogy milyen nehézségek adódhatnak, és úgy látom Isten óvott meg, hogy legyen bátorságom e munkát végezni. Később is állandóan tapasztaltam az erőt adó jelenlétét.

A faluban élő 180-200 magyar unitárius vallású, míg a 200-250 cigány nemzetiségű személy közül néhányan az unitárius egyházhoz tartoznak, és 2-3 család a Jehova Tanúhoz. Sajnos a többség az „ördög gyülekezetéhez” tartozik, lesüllyedve az alkoholizmus, az ateizmus és babonák világába. Nagyon kevesen tudnak írni és olvasni, ami nekik és a tanítóknak is egyaránt felróható. Emberileg lehetetlen megváltoztatni az ilyen emberek életvitelét, gondolkodásmódját, minden emberi törekvés csődöt mond. A legkönnyebb retenni ügyüket, utálni őket, vagy elszörnyülködve beszélni róluk, mint a társadalom söpredékéről, de milyen csodálatosak Isten útjai, hogy gondoskodott az evangélium hirdetéséről közöttük is.

Nem csak a Biblia oldalain találkozunk Isten szeretetével és jóságával, hanem napjainkban is tapasztaljuk azt, hogy Neki gondja van a kivetettek, a *csonka-bonkákra*, a testi és lelki betegek. A legszomorúbb pedig az, amikor ebben a

helyzetben is visszautasítja valaki Isten érte kinyújtott kezét. Milyen nyomorulttá teszi az embert a bűn, és az ebből fakadó büszkeség, gőg és hálátlanság.

Szolgálataim során mindezekkel szembesültem, és a fel-felcsillanó reményt gyakran kioltotta a sátán munkája. Legtöbbször csak fellángolást lehetett látni a Krisztushoz való megtérés helyett. Sokszor Jónásként máshová mentem volna, de az Úr nem engedett.

Most, ahogy visszagondolok az elmúlt évre, a tíz belpoklos története jut eszembe, hogy a tíz közül egy visszatér Jézushoz. Ravában is néhány személy visszatért, hogy a Jézus választotta úton járjanak. Ezt teszik immár egy éve, bizonyosságot téve Krisztusról, nemcsak szóban, hanem cselekedetben is.

Sok keresztyén számára megszégyenítő, hogy ezek a létminimum alatt élő emberek naponta összegyűlnek imaközösséget tartani, ígét olvasni, éneket tanulni, és így dicsérni a feltámadott Urat.

Bár továbbra is megmaradtak az élet nehézségei, támadások és gúny éri őket, de a Krisztus iránti szeretetük, és az örök életbe vetett reménységük feledtetí a kereszthordozás nehézségeit. (1Kor 15:58)

Mindezt egyedül Istené a dicsőség!

László Lehel

Mit jelent a keresztyén oktatás?

A keresztyén oktatás lényege

Vizsgáljuk meg a keresztyén oktatás lényegét – forrásának, standardjának és céljának szempontjából –, hogy rámutassunk arra, milyen radikálisan különbözik attól az oktatástól, amely egy nem keresztyén életfilozófiára épül.

A keresztyén oktatás forrása

A keresztyén oktatás forrása nem a társadalom, hanem azok a keresztyének, akiknek Isten mindennél fontosabb. Mivel a társadalom többségében újjá nem született emberekből áll, és

A társadalomból eredő oktatási rendszer nem fogja elismerni azt az igazságot, hogy a bűn annyira megrontotta az emberi értelmet, hogy elengedhetetlenül szükségünk van az újjászületésre.

egy nem keresztyén életfilozófiát képvisel, nem hozhat létre egy igazán keresztyén oktatást. *Egy patak nem folyhat magasabbra forrásánál.* [Angol szólás] Az olyan oktatás, amely a társadalom vagy az átlag közönség ösztönzéséből ered, nem fogja komolyan venni a Biblia Istenét. Nem fogadja el azokat az előfeltételeket – Isten, Teremtés, Gondviselés –, amelyek a valódi keresztyén oktatás kiindulópontjai. „Érzéki ember pedig nem foghatja meg az Isten Lelkének dolgait, mert bolondságok neki; meg sem értheti, mivelhogy [azok] lelkiképpen ítéltetnek meg.” (1Kor 2:14)

A társadalomból eredő oktatási rendszer nem fogja elismerni azt az igazságot, hogy a bűn annyira megrontotta az emberi értelmet, hogy elengedhetetlenül szükségünk van az újjászületésre. Márpedig ez a felismerés az alapja bármely, a keresztyén oktatásról alkotott, reális álláspontnak. Ezért, azt a következtetést vonjuk le, hogy a keresztyén oktatás forrása a keresztyén emberekben található – a társadalom újjászületett rétegében, akik a Szentléleknek a személyiségükben történő, különleges munkálkodása által részesültek az újjászületés új élet-alapelveivel.

2. A keresztyén oktatás standardja

A standard egy olyan elismert autoritás, amely által valamit megmérünk, szabályozunk vagy irányítunk. A nem keresztyén életfilozófia a társadalomban találja meg ezt a mércét. Folyton a társadalom szükségleteiről és követeléseiről, a társadalmi nyomásról beszél, és az oktatás jellegét és tartalmát is e mérce alapján határozza meg.

Másrészt, a valódi standard a Szentírás, Isten kijelentett akarata. Ezt a mércét ismeri el a keresztyén életfilozófia. Állításunk, hogy az oktatás valódi standardja a Szentírás – az isteni értelem és akarat kijelentése –, természetesen nem azt jelenti, hogy a Szentírás legyen a kémia, matematika vagy pszichológia tankönyv. Azt jelenti, hogy a Szentírás világos alapelvei irányadóak a tudomány minden területén. A Biblia kapcsolatban áll az élet és az ismeret minden területével, hiszen Isten a valódi forrása minden ismeretnek és az életnek.

(folytatás a 12. oldalon)

(folytatás a 11. oldalról)

A tudományos tényeket nem szabad soha úgy kezelni, hogy azok önmagukban léteznek „a dolgok természetéből” kifolyólag. Teremtett tényekként kell mindig elfogadni őket, amelyek csak a Biblia Istenének teremtése és gondviselése által léteznek. A természeti törvényeket nem szabad soha úgy kezelni, hogy azok önmagukban léteznek „a dolgok természetéből” kifolyólag. Őket teremtett törvényekként kell mindig elfogadni, amelyek Isten teremtése által léteznek, és Isten gondviselése által működnek. Az emberi értelmet nem szabad soha úgy kezelni, hogy az képes a tények abszolút és végső értelmezője lenni. Állandóan szem előtt kell tartanunk azt, hogy mindig Isten az, aki végső esetben meghatározza, hogy a tények mit jelentenek, és milyen kapcsolatban vannak egymással.

Minden tankönyvnek Isten kell, hogy legyen a fő kiindulópontja, premisszája. Minden osztályban Isten kell, hogy legyen a nagy kiindulópont. Isten az a Személy, akinek a kezemunkáját kutatják minden laboratóriumban. Természetesen nem egy homályos, eltorzított istenképről van itt szó, hanem az igaz Istenről, a Biblia Istenéről. „Kezdetben Isten...” kell,

hogy jelmondata legyen minden igazán keresztyén oktatásnak. A tankönyvből, az osztályteremben és a laborban a diák megtanul Isten gondolatainak gondolkodni az Ő segítségével.

Egy nem keresztyén intézményben tanuló diáktól eltérően, ő megtanulja azt, hogy a szó szoros értelmében az emberi gondolat valójában soha nem kreatív, hanem mindig Isten korábbi gondolataiból származtat – az „alkotó” emberi gondolat valójában Isten eleve elrendelt dekrétumának – amely által mindent, ami időben meg fog történni, előre elrendelt az örökkévalóságban – a kibontakozása az emberi értelemben. Ami új az emberi értelem számára, Isten előtt az olyan régi, mint az örökkévalóság.

A Szentírásnak az a jellemzője, hogy a valódi keresztyén oktatás standardja két további dolgot hoz maga után:

1) Az oktatás több, mint egy egyszerű képzés; lényegében törekvés arra, hogy alkalmassá tegye a diákot arra, hogy a felfogja minden dolognak a valódi értelmét – Isten, az ember és az univerzum valódi értelmét.

2) A valódi keresztyén oktatás nem a különböző alapelvek és nézőpontok keveréke vagy egyvelege, amilyen általában a nem keresztyén oktatás, hanem egyetlen egyesítő alapelv van: **a Biblia Istene szuverén és tevékeny Úr a mindenség fölött.**

Minden ennek az egyesítő alapelvnek van alárendelve. Mindent ezen alapelv körül rendeznek be. Ennek az egyesítő alapelvnek az eredménye az, hogy a diákok nemcsak a különböző információk tömegét sajátítják el, nemcsak egy bepillantást nyernek a különböző tudományok részleteibe, hanem egy konzisztens, egységes nézetet kapnak Istenről, az emberről és az univerzumból.

Egy igaz és valós életfilozófiát kapnak – betekintést nyernek minden dolog valódi értelmébe.

A világi oktatás továbbra is tapogatózik egy ilyen egyesítő alapelv után, de soha nem fogja azt megtalálni. Az igazi keresztyén oktatás rendelkezik ezzel az alapelvvel, és habár diákjai nem mindig kapnak annyira részletes információkat, mint akik világi intézményekben tanulnak, legalább tudni fogják, hogy „végül is miről van itt szó”. Fel fogják ismerni azt, hogy csak Isten világossága által kaphat az ember valódi világosságot (Zsolt 36:10), hogy mindennek csak akkor van igazán értelme, ha összefüggésben van a Biblia Istenével. Ahogyan egy jól ismert keresztyén filozófus mondta: „akinek a fizikájában Isten nem kap helyet, annak végül a vallásában sem lesz jelen Isten.” Ha Isten nem Isten a laborban is, akkor valójában az egyházban sem Isten, és máshol sem az.

3. A keresztyén oktatás célja

A keresztyén oktatás célja Isten dicsőítése és az ember boldogulása az Isten dicsőségének való alárendeléséig. Ez a cél meghaladja az emberi társadalmat; az emberiség

felett áll. Az ember csak akkor ér el igazi jólétet és boldogulást, ha Isten dicsőségét tartja legnagyobb céljának. Ahol az olyan emberi célok, mint a „társadalmi jólét” vagy a „személyiség forráskészleteinek a fejlesztése” felcserélik Isten dicsőségét,

ott az emberi haszon és boldogság illúzióknak bizonyul.

Ez az Istent dicsőítő, felsőbbrendű cél megköveteli azt, hogy a társadalom gyakorlati hasznosságú igényei – olyan képzések, amelyek a hétköznapi megélhetést biztosítják – ne uralják egy valóban keresztyén főiskola vagy egyetem tantervének jellegét és tartalmát. A hangsúly mindig azon van, hogy a diáknak egy valós, Isten-központú álláspontot adjon az élet egészéről. Természetesen fontos gyakorlati hasznosságú kurzusokat is beiktatni. Azonban egy igazi keresztyén főiskola vagy egyetem nem fogja megengedni, hogy olyan tantárgyak, mint a közgazdaság, könyvelés vagy rádiószerkesztés kiszorítsák a történelmet, filozófiát, irodalmat, a hamisítatlan tudományt és vallást. Más szóval, a fő hangsúly mindig az oktatáson van és nem a képzésben; az életről alkotott egységes álláspont kialakítása előnyt élvez a különböző gyakorlati képzésekkel szemben.

Tehát a keresztyén oktatás célja az a megbízatás, hogy Istennek dicsőséget adjunk az élet minden szférájában; fogjuk ejtve minden gondolatot Jézus Krisztusban. (2Kor 10:5) Ez azt jelenti, hogy tudatosan és szándékosan dicsőítjük Istent életünk minden területén, nem tudatlanul és önkéntelenül, ahogyan azt egy madár vagy egy fűszál teszi. Akárcsak más területeken, az oktatásban is az a célkitűzésünk, hogy Istent dicsőítsük. Ez azt jelenti, hogy a Biblia Istenét világosan és egyértelműen elismerjük, mint minden oktatási funkció fő kiindulópontját.

(folytatás a 13. oldalon)

A keresztyén oktatás vallásos jellegzetességei

Az olyan vallásos jellegzetességek, mint a bibliaórák vagy istentiszteletek önmagukban nem teszik valóban keresztyénné az oktatást. Ennek ellenére nagyon fontosak és létfontosságúak az igazi keresztyén oktatásra nézve.

A vallásos jellegzetességek integrálása

A valódi keresztyén oktatásban a vallásos jellegzetességek nem külső, hanem szerves összefüggésben vannak a tanterv többi részével és az intézmény életével. Vagyis nem csak ráadást jelentenek, hanem a tananyag és az intézmény életének értékinvilágításai. A történelemórán és a kémialaborban a diák megtanul Isten gondolatain gondolkodni az Ő segítségével – azokon az isteni eseményeken, amelyekből felépül maga a történelem vagy a kémia. A bibliaórákon a diák megtanul Isten gondolatain gondolkodni az Ő segítségével, ahogyan ezeket a gondolatokat Ő kijelentette Igéjében, a Szentírásban. Itt meg fogja tanulni Isten Igazságának a jelentőségét úgy a saját életére nézve, mint az emberiségre és a természetre nézve. Az iskolai istentiszteleteken a diák ugyanazt az Istent fogja imádni, akinek az eszméit kifejtették neki az osztályteremben vagy a laborban.

A vallásos jellegzetességek legyenek konzervatívak

Az igazán keresztyén oktatás vallásos jellegzetességei mindig konzervatívak kell, hogy legyenek. Vagyis harmóniában kell, hogy legyenek Isten igazságával. Nagyon sok hagyományos keresztyén főiskolán a Szentírásról szóló tanítás annyira eltávolodott a konzervatív állásponttól, hogy már teljesen hasznavehetetlen, sőt káros hatása van, hogy jobb lenne inkább kihagyni. Jobb egyáltalán nem tanítani a fiatalokat a Bibliáról, mint azt mondani nekik, hogy a Szentírás tele van ellentmondásokkal, hamisításokkal és tévedésekkel, ókori mítoszok és legendák gyűjteménye, stb. Jobb teljesen kihagyni a Bibliát, mint azt a nem keresztyén, evolucionista filozófia által követelt, eltorzított formában tanítani.

Az ortodoxia (konzervativizmus) természetesen maga után von egy konzervatív mércét. Erre nagyon megfelelő az intézményt irányító felekezetnek vagy csoportnak a standardja. Ez nem azt jelenti, hogy a tanári kar összes tagja ugyanannak felekezetnek legyen a tagja, de magában foglalja azt, hogy a felekezet hitvallási standardjai irányadóak annak a meghatározásában, hogy mi a konzervatív a vallásos oktatásban, istentiszteletben és szolgálatban egy keresztyén főiskolán vagy egyetemen.

A tantestület aktív keresztyénekből álljon

Szükségtelen megjegyezni azt, hogy ami ebben az írásban eddig elhangzott, nem csupán elvont eszmék gyűjteménye.

Szükségtelen megjegyezni azt, hogy ami ebben az írásban eddig elhangzott, nem csupán elvont eszmék gyűjteménye.

Ahhoz, hogy az oktatás valóban keresztyén legyen, ezek a gondolatok be kell, hogy ivódjanak a tanárok és diákok élő személyiségébe

ménye. Ahhoz, hogy az oktatás valóban keresztyén legyen, ezek a gondolatok be kell, hogy ivódjanak a tanárok és diákok élő személyiségébe. A tanárok különösképpen élő példái kell, hogy legyenek a valódi keresztyén oktatásnak. *Egyetlen patak sem folyik feljebb a forrásánál*, és ne várjuk el, hogy egy oktatási intézmény színvonala nagyobb legyen, mint a tantestület és a vezetőség által képviselt hűséges életmód. Egy keresztyén főiskola vagy egyetem minden tanára és alkalmazottja nemcsak hitvalló keresztyén vagy gyülekezeti tag kell, hogy legyen, hanem egy lelkiileg aktív keresztyén, egy olyan személy, akinek Krisztus a hit tárgya, és akinek a Szentháromság-Isten mindennél fontosabb.

A szerző ismert egy egészségügyi misszionáriust Koreában, akinek hatalmas befolyása volt. Ez az orvos egy kórház igazgatója volt, ahol más orvosok és ápolók is dolgoztak. Mellettük voltak még más alkalmazottak is, egy koreai sofőr és egy kapus. A misszionárius orvos ragaszkodott ahhoz, hogy a kórház minden alkalmazottja – az orvosi személyzettől kezdve a kapusig – legyen komoly és aktív keresztyén, aki bizonyosságot tud tenni Krisztusról, ha alkalma adódik rá. Emiatt a kórháznak hatalmas befolyása és tekintélye volt. A teljes történetet csak az örökkévalóságban fogjuk megtudni.

Vajon mennyi mindent elérhetnének Amerika és a világ keresztyén főiskolái, ha tanáraik és adminisztrációs személyzetük mind olyan emberek lennének, akiknek életük fő célja, hogy keressék az Urat és az Ő igazságát? Milyen nagy eredményeket érhetnének el, ha minden tanár – bármilyen tantárgyról vagy tudományról legyen szó – meg lenne győződve arról, hogy a bölcsesség kezdete az Úrnak félelme? Milyen hitbeli szilárdságot és nyugalmat adna a diákoknak, ha minden tanár arra törekedne, hogy a diákoknak keresztyén élet szemszögéből hűséges és megértő tanácsokat adjon?

G. J. Vos

Alább!

Szállj alább!

Alább, még alább

Nyomorult bűnös én
Jézusod szól: Ne félj !

Úr Jézus segíts!

Töltsd be a lényem,
Dönts le az énem,
S add erőd,
hogy keresztre vigyen.
Minden nap segíts,
Te légy csak a kincs,
Ölj, s eleveníts!
Fájdalom, ha ér,
Szereteted él!

Hol a helyem Jézus?

Alább? Még alább?

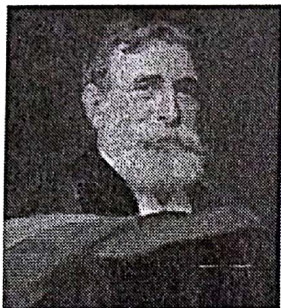
Segíts odajutnom,
Hogy feltekintsek Reád.

Szemléltesd Szentséged,
S rendítsen Hatalmad
Csodáljam Alkotóm:
Bölcs szereteted.

Kovács Pirooska

A teológus diákok vallásos élete

Benjamin B. Warfield (1851-1921) a nagyhírű princetoni teológia (USA) néhai professzora. Jelentős egyéniség a református teológusok táborában, aki a Biblia feltétlen tekintélyének megvédésében és a kálvinizmus bemutatásában szerzett elévülhetetlen érdemeket. Élete és szolgálata értékes

láncszem volt Isten tervében, hiszen mentorától *dr. Charles Hodgetól* megtanulhatta mindazt, ami a rendszeres teológia tárgyköréhez tartozik. De ezt nem öncélúan tette. Igazi tanár volt, aki mindent továbbadott tanítványainak. Közülük került ki *dr. John Gresham Machen* a presbiteriánus egyház reformátora és a teológiai liberalizmus elleni harc frontembere.

Bár Warfield professzor most kifejezetten a teológus diákokhoz szól, mégis mi azzal a meggyőződéssel adjuk közre három részre bontott írását, hogy az mindannyiunk épülését is szolgálni fogja. Végső soron az ígét tanulmányozó keresztyén is egyfajta „teológus”, hiszen Isten igéjét kutatja, az Ő akaratát keresi. Ezt próbálja megérteni, rendszerezni, és saját életére alkalmazni. Külön köszönjük *Virág Rékának*, hogy a fordítást elvállalta és határidőre benyújtotta.

Szőke Imre

A teológus diákok vallásos élete¹

Arra kértek meg, hogy a teológus diákok vallásos² életéről beszéljek nektek. A kijelölt témát kissé izgatottan közelítem meg, hiszen ezt tartom a legfontosabb kérdésnek, ami lekötheti a gondolatainkat. Amikor ezt állítom, ugye nem fogtok azzal gyanúsítani, hogy alábecsülöm a hallgatók szolgálatra való tárgyi és intellektuális felkészülését. Ennek a szolgálatra való felkészülésnek a fontossága az oka annak, hogy létezik teológiai intézetünk. Mondjatok, amit akartok, tegyetek, amit akartok, a lelkési szolgálat egy „tanult mesterség”, s egy tanulatlan ember, bármilyen más adottsággal legyen is megáldva – ha nem „tanult”, nem alkalmas a szolgálatra. De a tanulás, bár nélkülözhetetlen, nem a legnélkülözhetetlenebb dolog egy lelkész számára. „Alkalmas a tanításra” – igen, a lelkésznek alkalmasnak kell lennie a tanításra, s vegyétek észre, hogy amit mondok, illetve amit Pál mond az az, hogy „alkalmas a *tanításra*”. Nem csupán a figyelmeztetésre, a könyörgésre, a gyülekezet megszólítására, Isten előtti esedezésre, s nem is csupán a bizonyoságtételre legyen alkalmas, hanem mindenekelőtt a *tanításra*. A

¹ Az előadás 1911. okt. 4-én hangzott el a princetoni teológia őszi konferenciáján. Angol címe: *The Religious Life of Theological Students*

² A „vallásos” szó kissé zavaró lehet, hiszen ezt a mai megértés keretében inkább pejoratív értelemben használják. Kilencven évvel ezelőtt viszont sokkal pozitívabb jelentést hordozott. A „vallásos élet” alatt ezért inkább a diák igazi kegyessége és istenfélő életvitele értendő, nem pedig egy mai értelmezésű szekularizált vallásosság.

tanítás viszont magában foglalja a tudást, az ismeretet. Más szavakkal, Pál arra utal – bár kissé nehéz ezt találóan megnevezni –, hogy a lelkészi szolgálat nem csupán „ihletést” hanem „képzést” is igényel. De a tanításra való képesség önmagában nem tesz valakit lelkésszé, és nem is elsődleges követelmény. Ez csak egy követelmény arról a hosszú listáról, amelyet Pál szükségesnek tart megnevezni azok számára, akik e nagy szolgálatra áhítoznak. Egy lelkésznek tanulniak kell lennie, annak terhe alatt, hogy teljesen alkalmatlan lesz a munkájára. De mindenek előtt és fölött egy lelkésznek istenfélőnek kell lennie.

mindenek előtt és fölött egy Istennek is vesszük, mint Semmi sem lehetne végzetesebb, akárhogy is vesszük, mint hogy ezt a két dolgot egymással szembe állítsuk (ti. az ismeretekben való jártasságot az istenfélelemmel). A toborzó tisztek sem vitatkoznak azon, hogy egy katonának jobb lába legyen-e inkább, vagy pedig bal. A katonának mindkét lábával rendelkeznie kell. Néha azt halljuk, hogy tíz perc a térdeiden Isten mélyebb, igazabb és hatékonyabb megismeréséhez vezet, mint tíz óra, amit a könyvek fölött töltesz. „Mit?” – hangzik a találó válasz – „térdelni, semmint tíz órát a könyvet bújni?” Miért kellene elfordulnod Istentől, mikor a könyvek felé fordulsz, s miért érzed azt, hogy el kell fordulnod a könyvektől azért, hogy Istenhez fordulhass? Ha a tanulás és a kegyesség ennyire ellentétes lenne, akkor az intellektuális élet már önmagában el lenne átkozva, s nem lehetne beszélni vallásos életről, még a teológus diákok esetében sem. Az az egyszerű tény, hogy valaki diák, meggátolná abban, hogy vallásos legyen. Azért is kértek meg, hogy beszéljek a teológus diákok vallásos életéről, mert felismerték ezen ellentét abszurditását. Teológus diákok vagytok, s így értelemszerűen vallásos emberek, sőt különösen vallásosak, akiknek a vallásos élet gyakorlása a legfontosabb dolog. Olyannyira, hogy mindenek fölött azt akarjátok, hogy minden olyan veszélyre figyelmeztessenek, ami a vallásos életeteket veszélyezteti, s ezen túl mutassanak rá azokra az eszközökre is, melyek által erősíthetitek és elmélyíthetitek azt. A ti esetetekben nem áll a „vagy-vagy”: vagy diák vagy Isten embere. Mindkettőnek lennetek kell.

A teológusok munkája és vallásos élete közötti kapcsolat azért mégis hordozhat valami jelentőségteljeset. Természetesen nem tartod a vallást és a tanulást összeférhetetlennek. De lehet, hogy vannak köztetek olyanok, aki túlságosan szétválasztanak ezeket – akik hajlandók arra, hogy a tanulást tegyék az egyik oldalra, a vallásos életüket meg a másikra, s azt képzelik, hogy amit az egyikhez hozzászólnak, azt a másiktól veszik el. Egy tévedés sem lehetne ennél súlyosabb. A vallás nem veszi el az embert a munkájától, hanem ahhoz küldi, méghozzá teljes odaadással. Azt énekeljük, nemde:

**Taníts, Istenem, Királyom
Mindenekben Téged látnom,
S akármiben munkálkodom,
Hagyj mindent érted csinálnom.**

**Ha törvényedet megtartottam,
Dicső a szolgálai munka is,
Áldott a gürcölés, ha ez az ára,
S isteni a legsilányabb munka is.**

(folytatás a 15. oldalon)

(folytatás a 14. oldalról)

Nem csak egyszerűen az számít, ahogy George Herbert mindezt leírta. Valószínűleg nagyobb jelentőséget akart ennek tulajdonítani. Arra akart emlékeztetni bennünket, hogy egy ember nézhet úgy is a munkájára, mint egy üvegtáblára, miközben nem lát semmit, csak az üveget. De nézhet úgy is arra, hogy túlnéz az üvegen a mögötte levő tágas mennyre. S világosan elmondja, hogy nincs olyan silány dolog, amit e nagyszerű szavak – „a Te kedvedért” – nagyra ne tehetnének:

Egy szolga számára, e célból,

Isteni a robotolás is,

Ki törvényedhez híven kiséper,

Széppe teszi a törvényt és a munkát is.

De ez a tanítás egyezik a protestáns erkölcsösség alapvető doktrínájával, azzal a tanítással, amelyből a teljes keresztyén etika rendszere kibontakozik. Ez az „elhívás” nagyszerű doktrínája, mely szerint a legnagyobb szolgálat, amit Istennek tehetünk az, hogy elvégezzük feladatainkat: az egyszerű, otthoni feladatainkat, bármelyek is legyenek azok. A középkorban ezt nem így gondolták. Ők egy szakadékot állítottak a vallásos és a világi élet közé, s azt tanácsolták annak, aki vallásos szeretett volna lenni, hogy

„főn háttal a „világnak”, ahogy ők nevezték, de nem a világban levő rossznak – a „világnak, a testnek, és az ördögnek”, ahogy mi mondjuk – hanem a mindennapi életnek, azon elfoglaltságok halmazának, amelyek nők és férfiak napi tevékenységét képezték, akik önmagukért és embertársaikért végezték feladataikat. A protestantizmus véget vetett ennek. Ahogy Doumergue professzor találóan megjegyezte – „Aztán jött Luther, majd még nagyobb következetességgel Kálvin, hirdetvén az 'elhívás' nagyszerű tanát, egy eszmét, egy szót, mely megtalálható a protestáns népek nyelveiben – Beruf, Calling, Vocation – s mely hiányzik az ókori és középkori kultúrák népeinek nyelvéből. Az 'elhívás' – Isten hívása minden ember felé, bárki is legyen, hogy rábízson egy személyes feladatot, akármi legyen is az. És a hívások, s ennél fogva a megszólítottak is teljes egyenlőségben állnak egymással. A polgármester Isten polgármestere, az orvos Isten orvosa, a kereskedő Isten kereskedője, a munkás Isten munkása. Minden elhívás legyen az állami vagy szakmai, a látszólag legalázatosabb vagy legértékesebb ugyanúgy, mint a legnemesebb és legnagyobb, isteni szuverenitásból fakad.” Sokszor beszélünk a királyok isteni előjogairól. De a munkások számára is adott ez az isteni előjog, s közülük senkinek sem kell szégyenkeznie, ha becsületes és jó munkát végez. „A lustaság” – teszi hozzá Doumergue professzor – „alantas dolog, s míg a katolicizmus megsokszorozza kolduló rendeit, addig a reformáció elűzi a restet a városaiból.”

Most, teológusokként arra kaptatok elhívást, hogy tanuljatok, s hogy szorgalmasan tanuljatok, az apostoli parancsnak megfelelően: „Valamit tesztek, lélekből cselekedjétek, mint az Úrnak”. S teológusokként pontosan ez a „következő feladatokat”, s a feladat elmulasztása nem egy gyümölcsöző vallásos gyakorlat. Dr. Charles Hodge, elragadó önéletrajzi írásában megemlíti Philip Linsayt, a korabeli Princeton College legnépszerűbb professzorát, kinek elnökségére majdnem minden főiskola vágyott a középső államok közül, s aki azt mondta az osztályunknak, „hogy a halálra való felkészülés legjobb módja a görög nyelvtan alapos ismerete”. „Ez volt az ő módszere arra, hogy a feladataink elvégzésére ösztönözzön minket.” – jegyzi meg dr. Hodge az ő eredeti stílusában. Természetesen minden embernek, aki vallásos szeretne lenni azzal kell kezdenie, hogy végzi nyilvánvaló feladatait, mindennapi teendőit, azt a konkrét munkát, amely rá

van bízva ebben a konkrét időben és helyen. Ha ez a munka történetesen a tanulás, akkor a vallásos élete semmitől sem függ lényegesebben, mint egyszerűen a tanulástól. Ugyanúgy beszélhetünk egy apáról, aki elhanyagolja szülői feladatait, egy fiúról, aki elbukik minden fiúi kötelességében, egy kézművesről, aki rendszeresen összeecsapja a munkáját, s egy rossz munkát ad át, egy vallásos munkásról, aki semmivel sem több, mint egy olyan alkalmazott, aki csak akkor dolgozik rendesen, ha látják, vagy egy olyan vallásos diákról, aki nem tanul. De ez nem lehetséges! Nem élhettek vallásos életet, ha csak nem kezdték el hűségesen elvégezni egyszerű, mindennapi feladataikat. Nem is az a kérdés, hogy tetszenek-e ezek a feladatok. Azt gondolhattok a tanulásról, amit akartok. Azt gondolhatjátok, hogy pontosan a tanulásról énekelitek, hogy az „szolgai munka” és „a legsilányabb munka”. De mindenképpen teljesen oda kell, hogy szánjátok magatokat a tanulásnak, ha vallásosak akartok lenni. Semmilyen vallásos jellem nem munkálható ki elhanyagolt feladatokra alapozva.

Biztos, hogy valami nincs rendben egy olyan teológus vallásos életében, aki nem tanul. De ebből az sem következik,

hogy minden rendben van az életében akkor, ha tanul. Lehet tanulni – akár teológiát is – egy teljesen világi szellemben. Az imént azt mondtam, hogy a vallás a munkához küldi az

embert, méghozzá teljes odaadással. Az odaadás szó alatt mindkét jelentését értettem: buzgó igyekezetet és vallásos gyakorlatot, miként az értelmező szótár is megjelöli. Egy igazán vallásos ember megtanul mindent, amit kötelessége megtanulnia mindkét értelemben. Ez az, amit a vallás jelent számára: elvégezni a feladatát, elvégezni alaposan, elvégezni „az Úrnak”. De a tudományok sok ágának esetében nincs semmi a tanult tantárgyban, ami közvetlenül a vallásos életet táplálná, vagy a vallásos érzelmeket „működésbe hozná”, vagy vallásos reakciókat váltana ki. Ha viszont az „Úrnak” tanulmányozzuk ezeket a tárgyakat, akkor az „Ő kedvéért” tesszük, azon elv alapján, mely a szoba kisepítését cselekvő imádatá tette. A teológiával nem ez a helyzet. A teológia minden ágának az az egységes végkimenetele, hogy Istent megismertesse: a hallgató napi feladatai révén Isten színe elé kerül, s ott is marad. Állhat-e egy vallásos ember Isten előtt és közben nem imádja Őt? Lehetséges, mondtam, akár teológiát is tanulni egy teljesen világi szellemben. De biztos, hogy ez csak egy hitetlen vagy legalábbis egy nem vallásos emberrel fordulhat ez elő. S most előtökbe helyezek egy próbakövet, mely által lemérhetitek a vallásos állapototokat, s egy eszközt, mellyel megelévéníthetitek a vallásos életeteket. Teológusokként úgy végzitek-e el a napi feladataitokat, mint „vallásos feladatokat”? Ha nem, szálljatok magatokba: biztosan nincs valami rendben egy olyan ember lelki állapotával, aki naponta isteni dolgokkal foglalta le magát, de hideg és közömbös szívvel! Ha igen, örvendezetek! De mindenesetre vigyázzatok, hogy vallásos feladatként kezeljétek munkátokat! És hogy egyre odaadóbban tegyétek. Bármit tettetek a múltban, a jövőre nézve is tegyetek minden teológiai tanulmányt vallásos gyakorlattá. Ez az arany szabály ahhoz, hogy egy teológus vallásos élete gazdag és teljes lehessen. Adjátok bele a szíveteket a tanulásba, ne csak elméletileg foglalkozzatok azzal. A tanulás naponta és óránként Isten színe elé visz benneteket, és az Ő útjai, az emberekkel való kapcsolata, az Ő lényének végtelen fensége alkotják a tulajdonképpeni tanulás tárgyát. Vegyétek le cipőiteket e szent jelenlétben!

(folytatjuk)

A KGTMI diákjainak szolgálata

avagy az elmélet gyakorlati alkalmazása

„A dicsőség feltétele a gyors cselekvés” írja Josephus Flavius, és bár Isten megdicsőítheti magát a lassú cselekvés által is, mégis arra szólít fel, hogy kitartással **fussuk meg** az előttünk levő küzdőtér. (Zsid 12:1) Ezért a Károlyi Gáspár Teológiai és Missziói Intézet (továbbiakban KGTMI) diákjaiként arra törekszünk, hogy már itt a diákevek alatt alkalmazzuk azt, amit sikerül elsajátítani a tananyagból. Igyekszünk eljuttatni Isten igéjét (2Tim 4:2), kegyelmének evangéliumát (ApCsel 20:24), és a megtérésre való felszólítást (Mt 3:2) az emberekhez, a körülöttünk élőkhez. Abban a tudatban tesszük ezt, hogy Isten az, aki munkálja mind az akarást, mind a cselekvést jótetszéséből (Fil 2:13), és ebben felhasználja gyermekeit, szolgálait is. Ezért volt Jézus utolsó parancsa a misszióra való felszólítás: „*Elmenvén azért tegyetek tanítványokká minden népeket.*” Ezért próbáljuk különböző módszerek és lehetőségek kihasználásával a ránkbízottakat elvégezni, és ugyanakkor Istenre hagyatkozni, tőle kérni, és tőle várni a megtéréseket. Nagy biztatás erre nézve Oliver Cromwell híressé vált jelmondata: „*Bízz az Istenben, és tartsd szárazon a puskaport.*” Nem hanyagolhatjuk el, tehát a magunk feladatának elvégzését sem, de ugyanakkor óvakodnunk kell attól, hogy csak magunkban bízunk, Istenre való tekintet nélkül. Az Úrban, kell bízunk, aki megígérte, hogy velünk lesz minden napon a világ végezetéig.

Ebben az évben (2001) szórólapokat is osztottunk, hogy így minél több ember halljon, olvasson Istenről. Ez a munka **Sándor Levente** vezetésével és példamutatásával történt.

A szórólapok mellett vallástársadalmi felmérést is készítettünk. A felmérések olyan kérdéseket tartalmaznak, mint: Hiszel-e Istenben? Olvasod-e a Bibliát? Hiszel-e a menny és a pokol létezésében? Mit gondolsz, hogy teremtés vagy evolúció által jött létre a világ? Sokan eléggé meglepődnek ezeken a kérdéseken. Sok esetben nem is tudnak válaszolni a megkérdezettek, mondván, hogy még sohasem gondolkodtak ezeken. Ha ez által sikerülne elgondolkodtatni az embereket, akkor ez hasznukra válhat. Azonban sokan vannak, akik nem akarnak válaszolni a kérdésekre, nem érdekli őket, nem akarnak gondolkodni ezeken. Félnék attól, hogy vesztesen kerülnének ki, és akkor fel kellene adják eddigi kényelmes elméletüket a világról, Istenről, önmaguk állapotáról. A megkérdezettek 29,5%-a nem volt hajlandó válaszolni a kérdésekre.

A vasárnap délelőtti istentisztelet ideje alatt gyermekalkalmakat tartunk, amelyeken átlagosan tíz gyerek vesz részt. Velük **Lőrinc Bertalan** (ötödéves diák) foglalkozik, játékosan tanítva őket a Biblia alapigazságaira, és bibliai történetekre. A gyerekekkel

„Bízz az Istenben, és tartsd szárazon a puskaport!”

Oliver Cromwell

nehéz foglalkozni, mert csak rövid ideig tudnak figyelni, és nagy a mozgásigényük. Amikor többen vannak, és nehezebb rendet tartani, akkor **Gál István** (harmadéves diák) segít a gyerekmunkában énekekkel és mozgást igénylő játékokkal lefoglalva, kifárasztva a gyerekeket.

Az itt-tartózkodásunk ideje alatt igyekszünk kapcsolatba kerülni, ismeretséget kötni emberekkel, családokkal, remélve, hogy így szavainkkal, és életünkkel egyaránt bizonyosságot tehetünk előttük Jézus Krisztusról. Néha jó beszélgetések alakulnak ki ismerőseinkkel, és ilyenkor igyekszünk Krisztusra mutatni, aki nem ok nélkül lett emberré, és nem ok nélkül vállalta a halált. Ismerőseink általában idősebbek mint mi, és nehéz beszélgetni velük, mert ők mindent tudnak (tudni vélnek), sőt mindent jobban tudnak. Ezért is fontos, hogy életünkkel is bizonyosságot tegyünk előttük, hogy cselekedeteink alátámasszák szavainkat.

Abban a tudatban tesszük ezt, hogy Isten az, aki munkálja mind az akarást, mind a cselekvést jótetszéséből, és ebben felhasználja gyermekeit, szolgálait is.

A kapcsolatok kialakításához és fenntartásához tartozik még a levelezés is, hiszen távolabbi rokonainkkal, ismerőseinkkel ez által érintkezünk és előkészítjük a személyes beszélgetésekhez szükséges nyitottságot, közvetlenséget.

Szólanom kell még a negyedéves diákok, **Molnár Sándor** és **Zólya Csaba**, távolabbi szolgálatairól is. Sándor Szatmárnémetiben levő testvérünknek **Vincze Német Lászlónak** igyekszik segíteni. Csaba pedig Vulkánban hirdeti Isten igéjét háromhetenként odaautazva. Nagy előnyt jelent ebben a munkában az Erdélyben levő misszionárius testvérek segítőkészsége. Ugyanis a gyülekezetalapítási munkával foglalkozó testvérek nemcsak tanácsaikkal és tapasztalataik megosztásával segítenek, hanem ők is leutaznak Vulkánba – otthon hagyva családjaikat –, és tanítják az ott levő kis közösséget.

Mindezen szolgálatok végzésében még nagyon kezdők és tapasztalatlanok vagyunk. Ez még buzgóbb és kitartóbb imádkozásra kell, hogy sarkalljon (nemcsak minket, diákokat, hanem e sorok olvasóját is), hogy Isten – aki kegyelmes (Zsolt 86:5), irgalmas (2Kor 1:3), hűséges és mindenható (Zsolt 115:1-3) cselekedjen bennünk és általunk, hogy tanulva szolgáljunk, és szolgálva tanuljunk.

Nagy reménységünk van arra, hogy mindezt meg is adja, mert már a legdrágábbat, Fiát, értünk adta (Róma 8:32). A nehézségek és akadályok láttán pedig tudjuk, hogy azok javunkra vannak. Miként egy régi közmondás mondja: „*Ha minden simán megy, akkor a munka halad, de ha minden akadózik, akkor te növekszel.*”

Tamás Sándor